

Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu

Battista Ilić, Aleksandar

Doctoral thesis / Disertacija

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:543532>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-05**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti

red. prof. art. Aleksandar Battista Ilić

**CRVENI KRIŽEVI NA OŠTEĆENIM
ZGRADAMA U POTRESU**
**Umjetnička akcija i urbani kolaži u sklopu
Projekta Ilica: Q'art**

DOKTORSKI RAD
TEMELJEM UMJETNIČKIH DOSTIGNUĆA

Zagreb, 2023.

Sveučilište u Zagrebu

Sveučilište u Zagrebu
Akademija likovnih umjetnosti

red. prof. art. Aleksandar Battista Ilić

**CRVENI KRIŽEVI NA OŠTEĆENIM
ZGRADAMA U POTRESU**
**Umjetnička akcija i urbani kolaži u sklopu
Projekta Ilica: Q'art**

DOKTORSKI RAD
TEMELJEM UMJETNIČKIH DOSTIGNUĆA

Zagreb, 2023.

Sveučilište u Zagrebu

University of Zagreb
Academy of Fine Arts

Full Prof Aleksandar Battista Ilić

**RED CROSSES ON DAMAGED BUILDINGS
IN THE EARTHQUAKE**
**Artistic action and urban collages as part
of Project Ilica: Q'art**

DOCTORAL THESIS
BASED ON ARTISTIC ACHIEVEMENTS

Zagreb, 2023.

SAŽETAK

U umjetničkoj akciji-izložbi i urbanim kolažima *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu* radi se o društveno angažiranoj umjetničkoj praksi i procesu, umjetničkoj gesti koja želi naglasiti razmjere ranjenosti grada i trauma njenih stanovnika nakon razornog potresa u Zagrebu 2020. u vrijeme prvog vala pandemije COVID-a 19. Akcija koristi sve elemente umjetničkog djelovanja i uloge umjetnosti od početaka čovječanstva da pomaže ljudima da se nose sa svojim bremenom i zebnjama, te zadrže nadu i dostojanstvo života u teškim trenucima. Akcija poziva i širu zajednicu, pozivajući sve aktere na svjesnost, solidarnost i odgovornost prema ovoj situaciji s dalekosežnim posljedicama. Teško je ozlijeđena sama duša grada.

Metaforički, priča je to o propadanju povijesnih jezgri gradova, najčešće u javnom ali i privatnom prostoru, gdje se potres pojavljuje kao metafora, lakmus papir stanja društva i grada. Ugrožena je sama kultura života grada. Akcija-izložba je održana u sklopu Projekta Ilica: Q'Art koji se kroz dinamiku *community arta* - umjetnosti zajednice od 2000. godine - bori upravo za veću kvalitetu života građana, a od 2016. okuplja cijelu zajednicu oko središnje zagrebačke ulice Ilice. Ovaj dio grada je zapušten, a to se dogodilo u nizu jezgri velikih gradova Europe i svijeta. Jezgra grada propada, socijalno, ekonomski, estetski, ekološki i društveno.

Umjetnička akcija-izložba sastojala se od postavljanja šest crvenih platnenih križeva dimenzija 4,5x4,5 metara na pročelja i zabate oštećenih zgrada u samoj jezgri Zagreba, na Ilici i Britanskom trgu. Akcija-izložba u svom prvotnom obliku započinje 3. 9. 2020. i traje do 13. 9. 2020., no zbog opće prihvaćenosti u zajednici, pojedini križevi ostali su na zgradama znatno duže.

U radu se opisuje nastajanje akcije-izložbe počevši od šireg konteksta, zatim istraživanja, umjetničkih postupaka, skica-kolaža, same realizacije i akcije do njenog utjecaja na grad, zajednicu, javnost, medije, politiku grada, znači na ukupne društvene procese koje je detektirala i pokrenula za dobrobit građana koji su istovremeno i iznimno brojna publika ove akcije-izložbe te participiraju u njenom životu.

KLJUČNE RIJEČI: *umjetnička akcija, društveno angažirane umjetničke prakse, urbani kolaži, umjetnost zajednice*

ABSTRACT

In the artistic action-exhibition and urban collages *Red Crosses on buildings damaged in the earthquake*, it is a socially engaged artistic process, an artistic gesture that wants to emphasize the extent of the woundedness of the city and the trauma of its inhabitants after the devastating earthquake in the city of Zagreb in 2020 during the first wave the COVID-19 pandemic. The action uses all the elements of artistic activity and the role of art since the beginning of humanity to help people cope with their burdens and anxieties, and maintain hope and dignity in life in difficult times. The action also invites the wider community, calling on all actors to be aware, solidarity and responsible for this situation with far-reaching consequences.

Metaphorically, it is a story about the decay of the historical cores of cities, most often about public but also private space, where the earthquake appears as a metaphor, a litmus test of the state of society and the city. The very culture of city life is under threat. The action-exhibition was held as part of the *Project Ilica: Q'Art*, which, through the dynamics of Community Art - community art, has been fighting for a better quality of life for citizens since 2000, and since 2016 has been gathering the entire community around the central street of Zagreba, Ilica. This part of the city is neglected, and this has happened in a number of cores of large cities in Europe and the world. The core of the city is deteriorating, socially, economically, aesthetically, ecologically and socially.

The artistic action-exhibition consisted of placing six red cloth crosses measuring 4,5x4,5 meters on the facades and gables of damaged buildings in the very core of Zagreb, on Ilica and Britanski trg. The action-exhibition in its original form starts on September 3, 2020. and lasts until September 13, 2020. But due to general acceptance in the community, some crosses remained on buildings much longer.

The paper describes the creation of the action-exhibition, starting from the wider context, then research, artistic procedures, sketch-collage, the realization itself and the action itself, up to its impact on the city, the community, the public, the media, the politics of the city, that is, on the overall social processes that she detected. and launched for the benefit of citizens who are at the same time an extremely large audience of this action-exhibition and participate in its life

KEY WORDS: *artistic action, socially engaged art practice, urban collages, community art*

SADRŽAJ

1. UVOD	7
2. AKCIJA: CRVENI KRIŽEVI NA OŠTEĆENIM ZGRADAMA U POTRESU ...	8
3. KONTEKST: UMJETNOST ZAJEDNICE I PROJEKT ILICA: Q'ART	10
3.1. Umjetnička akcija, istraživanje društvenog konteksta i metodologija	10
3.2. Community Art / Umjetnost zajednice – društveni angažman umjetnosti	10
3.3. Projekt Ilica: Q'art	12
3.4. Napušteni i razrušeni prostori	15
3.5. Urbani kolaži	17
4. POSTAVLJANJE CRVENIH KRIŽEVA NA RAZRUŠENE ZGRADE	19
4.1. Potres kao metafora	19
4.2. Stvaranje studija, koncepta i kolaža akcije	20
4.3. Oblikovanje društvenog ready-madea – Izrada urbanih kolaža	23
4.4. Postav na oštećenim zgradama nakon potresa u Zagrebu 2020.	24
4.5. Društveni i umjetnički kontekst u sklopu Projekta Ilica: Q'art	31
5. ZAKLJUČAK	35
6. POPIS LITERATURE	36
7. PRILOZI – Iz medija, javna vidljivost i utjecaj projekta	37
8. ŽIVOTOPIS AUTORA S UMJETNIČKOM DJELATNOŠĆU	50

1. UVOD

Doktorski rad temeljem umjetničkih postignuća *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu* prikazuje niz umjetničkih i društvenih procesa koji u sklopu Projekta Ilica: Q'art analiziraju ulogu i utjecaj društveno angažirane umjetničke prakse i procesa, odnosno u kojoj mjeri umjetnička akcija-izložba kroz formu urbanog kolaža u javnom prostoru grada i javne umjetničke geste može utjecati na percepciju društvenih problema, ali i pomoći u pokretanju pozitivnih društvenih procesa. Vidljivo je to kroz direktnu participaciju građana a i enormnu reakciju medija kojima je ova akcija bila inicijacija za problematiziranje humanog aspekta kolektivne traume velikih razmjera. U ovom slučaju to je razorni potres u gradu Zagrebu 2020. godine točno u vrijeme prvog vala pandemije COVID-a 19, što pokreće kompleksni niz drugih problematika ekosustava ukupnog života na Zemlji, kojima se bavim u svom umjetničkom djelovanju, u ovom slučaju fokusirano na ljudsku zajednicu i njene parametre suosjećanja.

Rad kroz odlomke uvodi u genezu nastanka rada u kontekstu znatno šireg projekta *Community Art / Umjetnost zajednice* koji započinje 2000. godine te kroz *Projekt Ilica: Q'art* nastavlja društvenu percepciju ekosustava grada i promišljanje kulture života grada uz značajnu participaciju cijele zajednice. Umjetnost u zajednici koja nije samo zatvorena u ekskluzivnost umjetničkih institucija ima bitnu ulogu stvarnog djelovanja umjetnosti prema svim ljudima.

Rad počinje od šireg konteksta, zatim istraživanja, umjetničkih postupaka, skica-kolaža, same realizacije i akcije, do njezina utjecaja na grad, zajednicu, javnost, medije, politiku grada, znači na ukupne društvene procese koje je detektirala i pokrenula za dobrobit građana, koji su istovremeno i iznimno brojna publika ove akcije-izložbe te participiraju u njenom životu.

Rad analizira elemente suvremenog umjetničkog djelovanja, propituje ima li umjetnost još uvijek snagu i ulogu koju je imala od početaka čovječanstva da pomaže ljudima da se nose sa svojim bremenom i zebnjama te zadrže nadu i dostojanstvo života u teškim trenucima. Kakvi inovativni elementi su potrebni za te procese danas? Akcija kroz svoje metaforičke razine analizira ali i pokreće nove društvene procese, aktivira i širu zajednicu, pozivajući sve aktere na svjesnost, solidarnost i odgovornost prema ovoj situaciji s dalekosežnim posljedicama na svakodnevni ljudski život. Ovim doktorskim radom temeljem umjetničkih postignuća promišlja se uloga umjetnosti u društvu na osnovu iskustva konkretne umjetničke akcije i njenog iznimnog odjeka u javnosti i medijima.

2. AKCIJA: CRVENI KRIŽEVI NA OŠTEĆENIM ZGRADAMA U POTRESU

Uzastopne krize pogodile su Zagreb u 2020. godini. Osim pandemije COVID-a 19, koja je iz zdravstvene ubrzo prešla u duboku globalnu društvenu krizu, uz sve njene zdravstvene, društvene i ekonomske posljedice, Zagreb je 2020. godine pogodio i razoran potres te na kraju snažna poplava, koji su uništili niz domova u staroj gradskoj jezgri i šire. Događile su se velike materijalne posljedice i traume. Povijesna jezgra grada je iz raznih razloga dugi niz godina zapuštena i napuštena. Time su materijalne posljedice, uništavanje povijesnih zgrada i domova te urušavanje krovova, znatno veće.

Umjetnička akcija-izložba sastojala se od postavljanja šest crvenih platnenih križeva dimenzija 4,5 x 4,5 metra na pročelja i zabate oštećenih zgrada u samoj jezgri Zagreba, na Ilici i na Britanskom trgu. Akcija-izložba u svom prvotnom obliku započinja 3. 9. 2020. i traje do 13. 9. 2020., no zbog opće prihvaćenosti u zajednici pojedini crveni križevi ostali su na zgradama znatno duže.

slika 1. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, u sklopu Projekta Ilica: Q'art, Zagreb, 2020.

Akcija-izložba je održana u sklopu Projekta Ilica: Q'Art koji se kroz dinamiku *community arta* – umjetnosti zajednice od 2000. godine bori upravo za veću kvalitetu života građana, a od 2016. okuplja cijelu zajednicu oko središnje zagrebačke ulice Ilice. Ovaj dio grada je zapušten, a to se dogodilo u nizu jezgri velikih gradova Europe i svijeta. Jezgra grada propada, socijalno, ekonomski, estetski, ekološki i društveno. Projekta Ilica: Q'art nastavlja društvenu percepciju i promišljanje kulture života grada uz značajnu participaciju cijele zajednice. Umjetnost u zajednici koja nije samo zatvorena u ekskluzivnost umjetničkih institucija ima bitnu ulogu stvarnog djelovanja umjetnosti prema svim građanima, građankama, svim ljudima.

slika 2. Potresi u Zagrebu i Petrinji 2020., Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Zagreb, 2020.

3. KONTEKST: UMJETNOST ZAJEDNICE I PROJEKT ILICA: Q'AR

3.1. Umjetnička akcija, istraživanje društvenog konteksta i metodologija

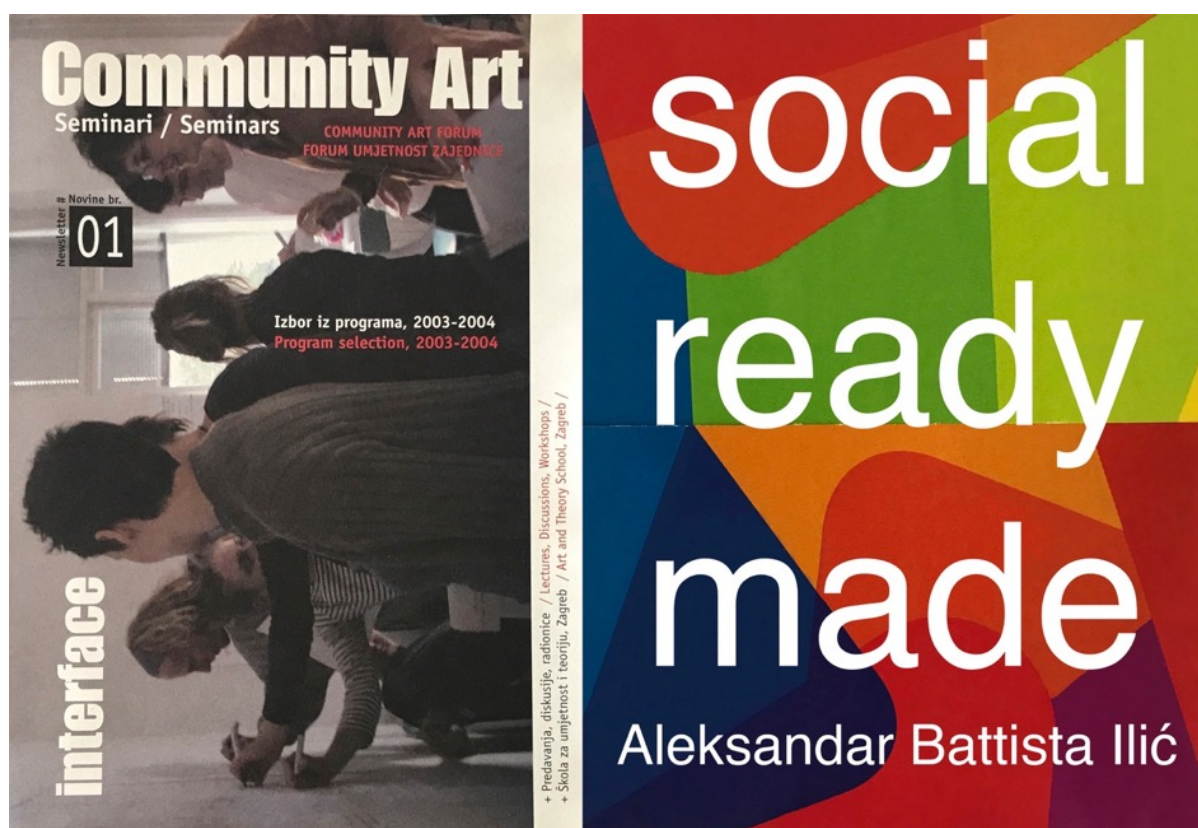
Projekt Ilica: Q'art, 2000. - 2016. - 2022. - u kontinuitetu u Zagrebu, inicijativa je umjetničkog kolektiva *Imagine* iz Zagreba, umjetničkog autorskog tima koji tvore Aleksandar Battista Ilić i Ivana Nikolić. 2000. godine kroz neprofitnu organizaciju *Community Art / Umjetnost zajednice* u suradnji s nekoliko kolega pokrenuo sam kolektivni umjetnički projekt u lokalnoj zajednici, ekosustavu i mikroekonomiji Zagreba. U prvo vrijeme je to uz niz javnih akcija bio *Stalni javni forum* te *Škola za umjetnost i teoriju*. Fokus je bio upravo na istraživanju metodologija individualnih i kolektivnih društveno angažiranih umjetničkih praksi i situacionističkih praksi koje su imale potencijal ili su aktivno pokretale društvene procese. 2016. godine u novoj suradnji s Ivanom Nikolić i raznim partnerima projekt dobiva novi format pod nazivom *Projekt Ilica: Q'art*, koji djeluje po pitanjima propadanja starih gradskih jezgri, javnog prostora, napuštenih prostora rada te modela revitalizacije. Odvija se na mikro lokaciji Ilice, povijesno središnje ulice grada Zagreba. Projekt je postao posebno bitan nakon potresa velike magnitude u ožujku 2020., pomažući susjedima i lokalnom stanovništvu u kontekstu održive kolektivne budućnosti. Cilj nam je podijeliti iskustva sa sličnim inicijativama o urbanom, prirodnom i društvenom kontekstu umjetničkih i društvenih inicijativa i zajedničkih akcija.

3.2. Community Art / Umjetnost zajednice – društveni angažman umjetnosti

U ukupnom umjetničkom radu koristim multidisciplinarni pristup te umjetničkim akcijama pokrećem kolektivne prakse i zajednicu kroz totalno umjetničko djelo, ljudske geste, društvene prakse, prirodu, ekologiju, performans, fotografiju, film, edukaciju, socijalizacijske urbane intervencije. Krećem od zatečene situacije u raznim zajednicama, od prirodnih do ljudskih, gdje tijekom projekata jedni procesi pokreću sljedeće i šire se u niz novih smjerova, onoliko koliko neuralgičnih točaka društva uspijem detektirati. Takvo djelovanje je osnovna metodologija moga rada, a započinje 1988. serijama praznih prostora, gdje počinjem svoje istraživanje i promišljanje relacija ljudi u ekosustavu krize. Od svojih početaka inicirao sam nekoliko kolektiva i aktivacija zajednica. Osnova moje umjetničke metode sadržana je u iskazu „moja umjetnost je suradnja s ljudima“, gdje procesiram bolne točke društva i prirode. Ključna inovacija je upravo umjetnost zajednice koju sagledavam u ekosustavu ukupnog života na Zemlji te sam jedan od začetnika, istraživača i praktičara umjetnosti angažirane u zajednici,

aktivirajući totalno i kolektivno umjetničko djelo, što nastavljam do današnjih dana. Ovaj kontekst je bitan za razumijevanje razloga akcije *Postavljanje crvenih križeva*, predmeta ovog doktorskog elaborata.

Kao jedan od stalnih projekata moje životne umjetničke misije, 2000. godine aktivira se *Zagrebačka komuna* kroz *Community Art* projekt, a 2001. zajedno s Ivanom Keser osniva udrugu *Community Art / Umjetnost zajednice*, sa sjedištem u Ilici 89 u Zagrebu, u bivšem krojačkom obrtu. U osnivanju nam se priključuje i Tomislav Gotovac. Projekt se odvija putem akcija, radionica, predavanja, javnih diskusija, novina, intervencija u kojima je naglasak na aktiviranju zajednice i uspostavljanju javne platforme za sve zainteresirane. Pokrećemo *Community Art školu za umjetnost i teoriju*, te *Stalni javni forum* kroz koji organiziramo niz problemskih akcija i diskusija u javnom prostoru i galerijama, poput *Persona non grata*, Celje, Zagreb, Berlin, *Paradigme konflikta* (MSU) i *Normalizacije* (Galerija Nova).

slika 3. *Community Art / Umjetnost zajednice*, materijali, publikacije i koncepti, Zagreb, 2000. - 2022.

slika 4. Kolaži, plakati i akcije u sklopu Projekt Ilica: Q'art, Zagreb, 2020.

3.3. Projekt Ilica: Q'art; Napušteni i razrušeni prostori; Urbani kolaži kao umjetnički medij

Projekt Ilica: Q'ART svoje konceptijske i supstancijalne začetke ima 2000. godine kada sam kao koautor inicirao projekt i istoimenu udrugu *Umjetnost zajednice / Community Art*, pri čemu se kulturno-umjetničkim intervencijama kreirala društveno angažirana forma umjetnosti u zajednici i probudila društvena empatija, solidarni odnosi te svijest o aktualnim problemima. Temelj istraživačkog dijela Projekta Ilica: Q'ART čini praksa i istraživanje održivosti i povezanosti gradskog tkiva, njegove mikroekonomije, prirodnog ekosustava, svih odnosa u zajednici te revitalizacija zapuštene kulturne infrastrukture, s ciljem kreiranja prikladnih modela održivog korištenja praznih gradskih prostora i oblikovanja strateških smjernica za daljnje djelovanje.

Projekt Ilica: Q'Art se kroz dinamiku *Community Arta – Umjetnosti zajednice* od 2000. godine bori upravo za veću kvalitetu života građana, a od 2016. okuplja cijelu zajednicu oko središnje zagrebačke ulice Ilice. Ovaj dio grada je zapušten, a to se dogodilo u nizu jezgri velikih gradova Europe i svijeta. Jezgra grada propada, socijalno, ekonomski, estetski, ekološki i društveno. Grad je izložen stalnoj prijetnji gentrifikacije, odnosno iseljavanju svakodnevnog života i ljudi.

Projekt Ilica: Q'ART umjetnost vraća zajednici unutar javnih prostora u raznim akcionističkim formama, stoga festivalski dio Projekta u svakom terminu održavanja nudi širok kulturno-umjetnički program koji prazne i zapuštene prostore te samu Ilicu oživljava izložbama, performansima, koncertima, edukativnim radionicama za odrasle i djecu, plesnim izvedbama, projekcijama filmova, prezentacijom radova primijenjenih umjetnika, književnim i kazališnim događanjima te uličnim revijama.

slika 5. *Projekt Ilica: Q'art, umjetnost zajednice i akcija-festival na Ilici uz participaciju građana, Zagreb, 2020.*

Misija *Projekta Ilica: Q'ART* je vratiti kulturu i život u centar grada, što za cilj ima otvaranje dijaloga između javne uprave, mladih i građana te unaprjeđenje razine kvalitete života. Ciljevi koji se projektom žele ostvariti su razvoj kulturnih programa, kreiranje participativnih modela, modela upravljanja neiskorištenim javnim prostorima, a naglasak je na ostvarenju povezanosti umjetnosti i zajednice, razvoju i očuvanju mikroekonomije i ekosustava te podizanju svijesti o istima. Gradska ulica namijenjena je građanima, stoga se Projektom Ilica: Q'ART srce grada preoblikuje u mjesto interakcije, dogovora, međusobnog razumijevanja i otkrivanja skrivenih potencijala zapostavljenih prostora i života u gradu. Razvoj kreativnih potencijala gradske

sredine jedan je od načina stvaranja uvjeta za ekonomski razvoj koji će potaknuti društveno osjetljivu i inkluzivnu urbanu regeneraciju te razvoj umjetnosti i kulture dostupne svim građanima.

slika 6. *Projekt Ilica: Q'art, Community Art*, aktiviranje zapuštenih dvorišta, participacija građana, Zagreb, 2018.

Projekt Ilica: Q'ART aktivacijom zajednice potiče participativnost u procesima odlučivanja o kulturi i uporabi prostora u javnom i gradskom vlasništvu te je poziva na sudjelovanje u kojem se njeguju priroda, grad i njegovi stanovnici, pogotovo u kriznim vremenima.

U kontekstu ljudske zajednice ulica kao glavni prostor djelovanja tada nužno postaje prostorom interakcije, unutar kojeg umjetnost i umjetnici nisu distancirani i privilegirani promatrači. Nisu niti samo estetičari društvenih procesa i praksi, nego tek jedan od dionika u kolektivnim nastojanjima za drugačiji svijet i percepciji ukupnog života i suživota na planeti Zemlji. Ovdje mi je posebno bitan princip *rizoma*, a ne hijerarhije. Čovjek je samo jedna od svih mogućih vrsta i ne može opstati bez fine međusobne ravnoteže svih elemenata ukupnog ekosustava.

Stoga smo u okviru Projekta Ilica: Q'ART na mikro-lokaciji lokalne ulice osjetiti poziciju čovjeka i zajednice. Među ostalima, jedan je od istraživačkih dugoročnih ciljeva iznalaženje suradničkih modela upravljanja na lokalnim razinama i odgovorno aktiviranje praznih prostora. Stoga smo u glavnoj gradskoj ulici postavili svojevrsni eksperimentalni izložbeni prostor različitih umjetničkih intervencija koje dijele svojevrsni situacionistički impuls prema kritičkom aktiviranju svakodnevice.

3.4. Napušteni i razrušeni prostori

Kroz umjetničku akciju iz 2018. godine *45 uništenih prostora rada* već osjećam veliku povezanost sa samom sudbinom grada i mojih sugrađana. U mojem radu i umjetničkom istraživanju bitan mi je kontinuirani proces, stalna prisutnost, senzibilizacija, u kojoj jedna situacija proizlazi iz druge, jedan rad iz drugog, jedna akcija iz druge, a cijelo umjetničko djelovanje postaje velika i stalna ne samo umjetnička nego prije svega ljudska gesta. U mojem razumijevanju i stavovima umjetnost kao takva ima svoj supstancijalni smisao koji je imala od prvih pojava na stijenama pećina pri počecima čovječanstva, gdje je čovjeka uvodila u njegovu najizazovnijiu i najveću inovaciju – simboličko i apstraktno mišljenje, razumijevanje i osjećanje. Prvi umjetnici su tako stvorili svijet kodiranih zapisa i socijalnih gesti, a ta uloga umjetnosti u današnjem suvremenom svijetu postaje još značajnija.

Kroz povijest, ekonomske i političke okolnosti ratnog, kasnije tranzicijskog grada mijenjale su arhitektonsko i urbanističko naličje Zagreba. Cijelo vrijeme trajanja projekta, svih tih godina kroz istraživanja i umjetničke akcije ulazim u dijalog sa zatečenim stanjem u Ilici de-industrijaliziranog postsocijalističkog Zagreba, čije zapuštene ispražnjene lokalitete markiram velikim formatom plakata na kojima su izložene numeracije (1-45). Vrlo mi je bitno da u prostor ulazim prostornošću svojega tijela držeći numeracije kao demonstrativne rekvizite. Afirmativna stigmatizacija, obilježavanje i aktivistička demonstracija funkcionira kao kodirana

parola disfunkcionalnih urbanih lokaliteta. Istovremeno se pozivam na prakse situacionističke intervencija s naglašenim elementima grafičke umjetnosti, odnosno numeracije multipla, u ovom slučaju multipla situacije uništenog i napuštenog prostora rada.

slika 7. 45 uništenih/razrušenih prostora rada, u sklopu Projekta Ilica: Q'art, Zagreb, 2018.

Arhiviranje uništenih javnih zajedničkih prostora ne odvija se radi pukog dokumentiranja problema, već upravo suprotno – intervencija izlazi iz prostora geste u stvarni prostor imenovanja sistemske anomalije – urušavanja radnih prava i uvjeta rada te izvlaštenost od sredstava za proizvodnju. Motiv praznine konstanta je u mom radu od samih početaka javnog umjetničkog djelovanja, u kojem istražujem i problematiziram izmještenost života, gdje

praznina ostaje samo trag napuštenosti, a suprotstavljam je poklonstvu i hiperprodukciji robe koju kapital sustavno reproducira. Time nas kapital kodira da volimo stvari, a zanemarujemo i eksploatiramo prirodu i ljude.

U interakciji s prazninom važna mi je gesta gdje prostornost lišavam estetike, a umjetnost kao stav polemizira sa živim tkivom društvenog, političkog i povijesnog konteksta. Ciklička repetitivnost umjetnosti ovdje je u službi uspostavljanja dijaloga s fragmentom kapitalističkog vremena iz kojega proizlazi. Dijalektičan, naizgled konfliktan odnos između estetike i poetike umjetnosti usmjeravam u percepciju i misiju društvene promjene, izmještene iz pretpostavljenih sigurnih galerijskih prostora i profesionalnog evaluacijskog pogleda. Vlastiti prostor za artikulaciju pronalazim na pročeljima urbanih zgrada, bivših tvornica i radnji, osvrćem se paradoksalno na prošlost da bi se bolje razumjela budućnost te proizveo angažirani perceptivni kod između umjetnika proizvođača i građana, publike u nastajanju.

3.5. Urbani kolaži kao umjetnički medij

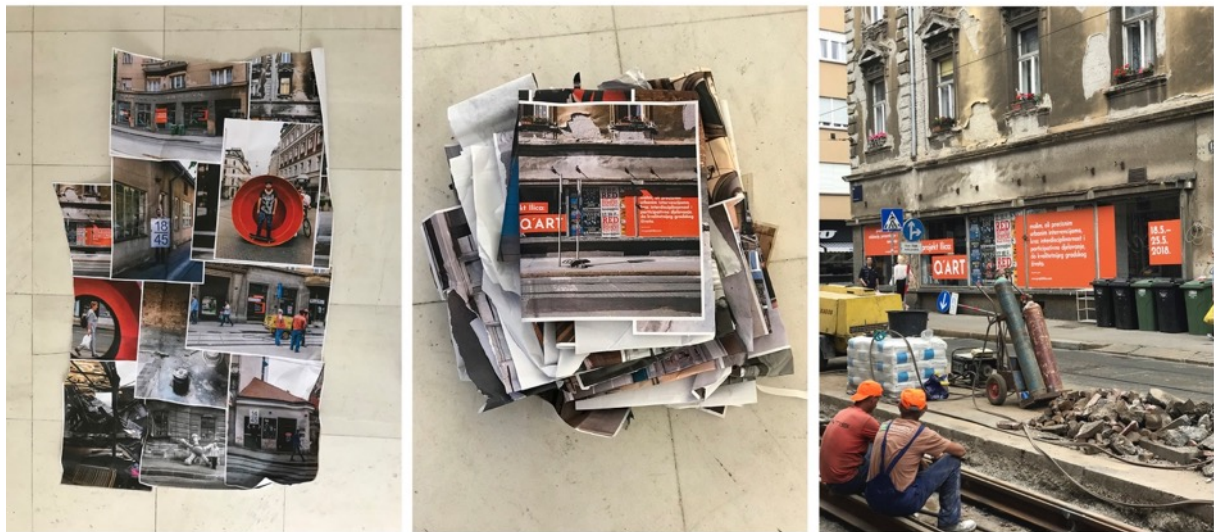
Kao ključnu metodologiju vlastitog umjetničkog istraživanja i djelovanja provodim umjetnost zajednice, suradnje, kolektivne prakse i odnosa među ljudima te suživota ukupnog života na Zemlji. U toj misiji se kao jedan od ključnih medija u radu s ljudskom zajednicom pokazao inovativni medij *urbanog kolaža*. Tu su u eksperimentalni kolaž uključeni svi društveni elementi, od situacija, zatečenog prostora, ulica, fasada zgrada, prazni izlozi koje se umjetničkim postupkom i gestama, plakatima i intervencijama aktivira u perceptivni i taktilni prostor osviještenog suživota i suosjećajnosti. Intervencija urbanog kolaža daje vidljivost društvenog problema, problema zajednice, problema kulture života i odgovornosti suživota u zajednici. Na napuštene izloge se intervenira, punktira umjetničkim naljepnicama s porukama, ili se na fasadu zgrade instalira umjetnički element kolaža, ne da bi bila estetizirana ili ukrašena, nego da cijeli javni prostor pretvori u urbani kolaž koji potiče percepciju društvenog stanja ili situacije. Upravo je akcija-izložba *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu* realizirana u mediju *urbanog kolaža*.

Poruke i fraze koje koristimo Ivana Nikolić i ja u sklopu svog kolektiva poznate su ali stavljene u direktni, aktivni kontekst, izmijenjene, dekonstruirane. Radimo kolaž riječi koje naočigled postaju britke, duhovite parole kojima se polemizira s kontekstom. Pišemo po devastiranim prostorima u Ilici i otvaramo nove komunikacijske kanale šireći svoju publiku onkraj sigurnog

umjetničkog polja. Jezik umjetnosti je najizoštriji i najjasniji kada progovara svjestan društvene stvarnosti i njezine materijalnosti koju pokušava artikulirati.

2016. - 2021. Urbani kolaži, Zagreb, kolažne intervencije na zgradama u javnom prostoru

slika 8. Urbani kolaži, u sklopu Projekta Ilica: Q'art, Zagreb, 2016. – 2022.

Naš kolektiv svojom intervencijom kolaža detektira urbanistički vakuum te izostanak komunikacije s državom i gradom. Prostori koji su nekada bili vitalni: obrti, tvornice, zadruga, sada su prazni. Stvaramo *društveni ready-made*, situaciju koja postavlja pitanja zajedničkog urbanog dobra, pitanje resocijalizacije javnih prostora. Mogu li oni u vremenu krize stambenog pitanja biti namijenjeni kulturi i umjetnosti zajednice? Može li umjetnost pokretati relevantne teme i društvene procese u zajednici, a ne samo biti asimilirana u sustave moći, kapitala i institucija?

4. POSTAVLJANJE CRVENIH KRIŽEVA NA RAZRUŠENE ZGRADE

Akcija-izložba, Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, 2020. Zagreb

Lokacije: Ilica 8 (fasada), Ilica 44 (fasada), Ilica 82 (bočni zid), Britanski trg 1 (fasada), Britanski trg 12 (bočni zid), Ilica 83 (fasada).

Akcija-izložba u sklopu Projekta Ilica: Q'Art

6 križeva, crveno platno na okviru, 450 x 450 cm

4.1. Potres kao metafora

23. ožujka 2020. godine Zagreb je pogodio razoran potres. Devet mjeseci nakon potresa u Zagrebu dogodio se još razorniji potres 29. studenoga 2020. u Petrinji, gradu 50 km udaljenom od Zagreba. Taj potres je bio još jači i urušile su se stare zgrade u nekoliko gradova i sela. Potres je snažno ponovo zatresao i Zagreb, pa su dodatno jako oštećene stare zgrade koje su već bile načete prvim potresom. Svi bočni zidovi starih zgrada su pali, krovovi na povijesnim zgradama u središtu grada bili su teško oštećeni. Isto tako i svi noseći zidovi i dimnjaci, tako da su ljudi usred zime ostali bez grijanja. Tako priča o potresu postaje metaforička priča o propadanju povijesnih jezgri gradova, najčešće o javnom ali i privatnom prostoru gdje se potres pojavljuje kao metafora, lakmus papir stanja društva i grada. Ugrožena je sama kultura života i duša grada, ali i dostojanstvo života, egzistencija, čak i život sam.

slika 9. Potres u Zagrebu u nedjelju, 22. ožujka 2020. u 6:24 sati.

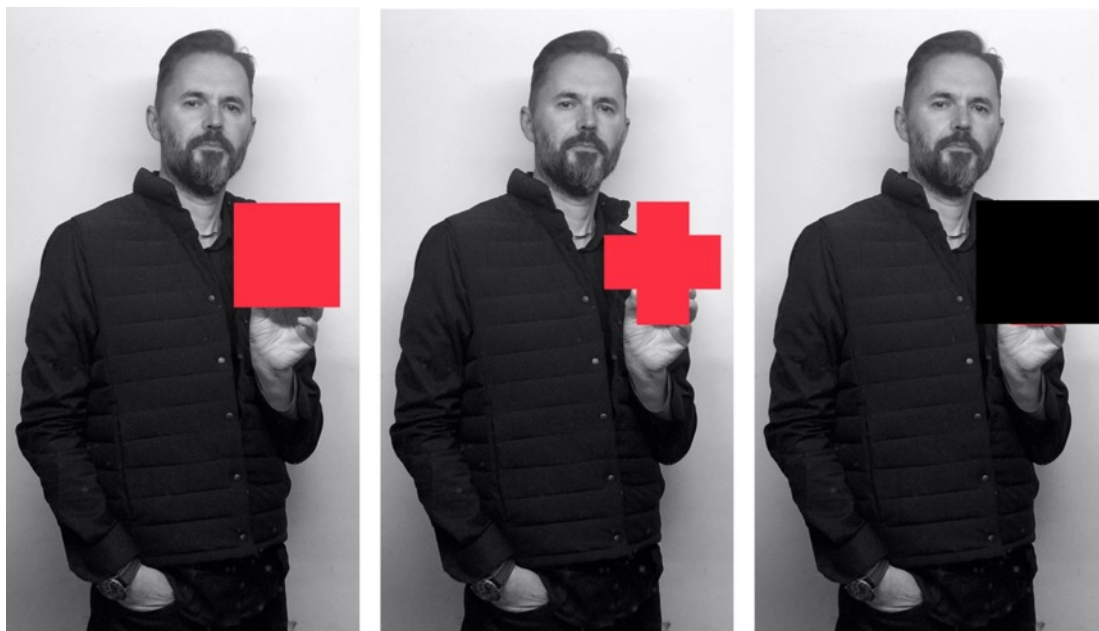
4.2. Stvaranje studija, koncepta i kolaža akcije

Nakon 20 godina umjetničkih aktivnosti na Ilici i na ulici kao takvoj senzibilizirao sam se na svaki treptaj života složenog organizma zvanog ulica sa svim njezinim stanarima, zgradama i prolaznicima. Prirodna reakcija je bila reagirati na breme i zebnju koju su stvorile pandemija i istovremeno potres. Nakon prve reakcije i osnovne sanacije velikom solidarnošću službi i volontera, alpinista, civilne zaštite, uslijedio je izostanak bilo kakve društvene brige za ugrožene i napuštene živote sugrađana. Većina rasprava odnosila se samo na zakone; nigdje živih ljudi koji žive u zebnji i nevjerici. Tu mi se stvorila potreba izraziti ljudsku i umjetničku gestu solidarnosti i suosjećanja prema mojim sugrađanima, susjedima, ljudima koji tu žive. Iz te je potrebe nastala inicijalna ideja postavljanja crvenih križeva na oštećene zgrade. Započeo sam studiju o tome kako naglasiti tu gestu međusobne solidarnosti i suosjećanja samih građana. Tako je nastao koncept i serija kolaža gdje sam na crno bijele fotografije počeo aplicirati razne simbole u kojima je dominirao simbol crvenog križa. On je imao dvojako, zapravo višestruko značenje i asocijacije prepoznatljivog simbola, ali se u bitnim elementima razlikuje od zaštićenog znaka međunarodne organizacije jer je direktno apliciran, interveniran na zgradu, bez grafičkih elemenata koji ga čine zaštićenim znakom. Time se otvorilo i pitanje tko ima licencu baviti se ljudskom nesrećom. Moj odgovor je bio: mi građani.

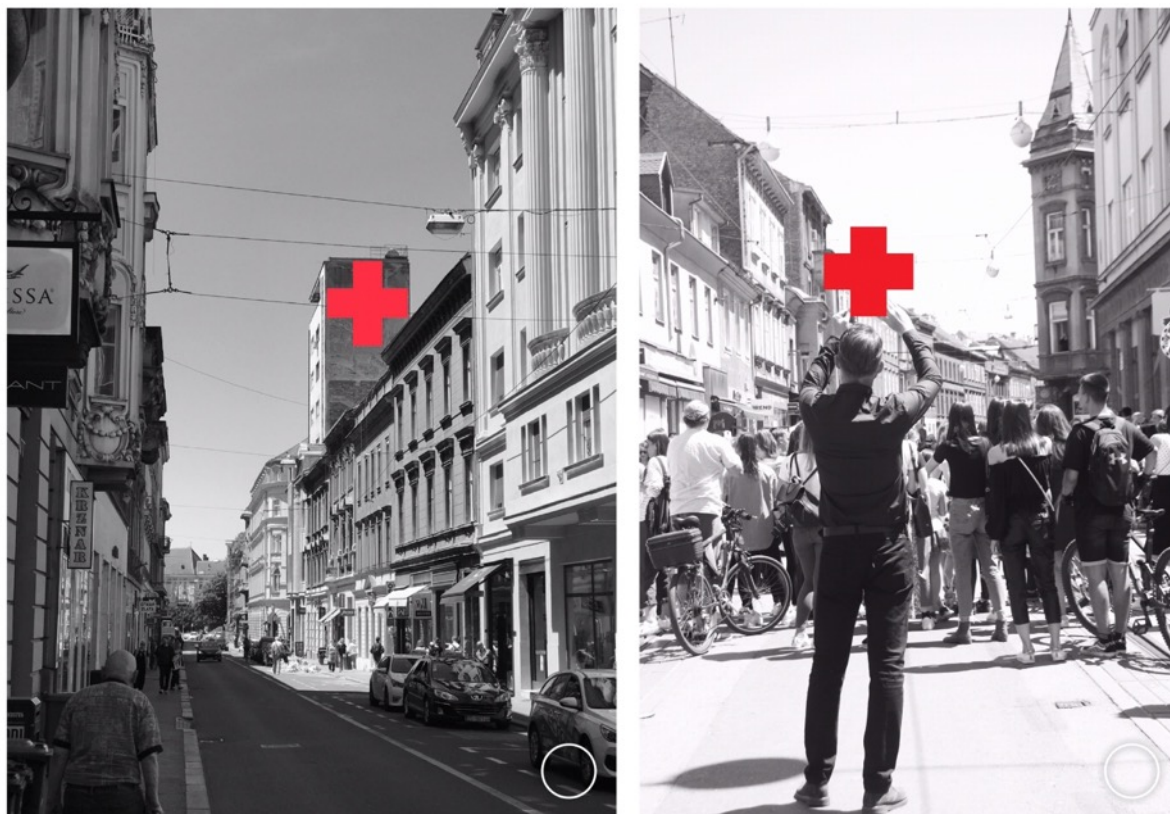

slike 10-13 . Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, serija kolaža, fotografije, studije za akciju, 2020.

Tako je nastala serija kolaža, intervencija na fotografijama stvarnih lokacija koje su bile pogođene potresom, ali i stvarnih situacija u kojima su ljudi bili prepušteni samima sebi, a institucije, od javno upravnih do moralnih, uglavnom su se bavile samima sobom. Zato je ova serija kolaža ujedno i akcija propitivanje i istraživanje razine empatije u ljudskoj zajednici.

slika 14 - 16. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, studije za akciju, serija kolaža, fotografije, skice za akciju-izložbu, 2020.

4.3. Oblikovanje društvenog ready-madea – Izrada urbanih kolaža

Moja cjeloživotna umjetnička metoda je takva da ne proizvodim objekte nego situacije. Stoga su moje intervencije jednostavne, od jednostavnih elemenata i (siromašnih) materijala iz svakodnevnog života, koji imaju ograničenu trajnost a koji mogu prenijeti gestu. U akciji sam koristio dva preklopljena industrijska platna crvene boje u njihovoj industrijskoj širini, što je uvjetovalo i dimenzije crvenog križa. Naravno, te dimenzije su uvjetovane i veličinom zgrada, odnosno površina na kojima sam intervenirao. To je bilo bitno zbog proporcije cjelovitog urbanog kolaža, da bi se doista postigla vidljivost sukladna proporciji ulice, a time i snažna društvena gesta.

slike 17. Crveni križevi na zgradama oštećenim u potresu, priprema i izrada crvenih križeva, ALU Zagreb, 2020.

Umjetnička akcija-izložba sastojala se od postavljanja šest crvenih platnenih križeva dimenzija 4,5 x 4,5 metara na pročelja i zabate oštećenih zgrada u samoj jezgri Zagreba, na Ilici i Britanskom trgu.

4.4. Postav na oštećenim zgradama nakon potresa u Zagrebu 2020.

Samo postavljanje iziskivalo je suradnju s građanima, stanovnicima oštećenih zgrada, jer to sam mogao izvesti jedino uz njihovu suglasnost i podršku. To je bilo ključno zbog toga što sam sve intervencije i postavljanje crvenih križeva izvodio većinom sam uz djelomičnu pomoć još jedne osobe na pojedinim lokacijama. Nisam koristio dizalice ni komunalnu opremu. To je bila intimna gesta koju sam mogao izvesti jedino sam direktnom intervencijom, iako je zahvat bio prilično složen zbog veličine platna, nepristupačnosti mjesta postavljanja, urušenosti uslijed potresa te same visine na kojoj su crveni križevi postavljeni.

slika 18. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Ilica 88, Zagreb, 2020.

To je pokazalo da umjetnički projekti društvenog značaja imaju veliku solidarnost i podršku ljudi i građana. Svijest umjetničke, društvene i ljudske geste ljudima je potrebna i poistovjećuju se s njome. Time je misija i istraživanje pokazalo da treba raditi umjetnost u suradnji s građanima, zajednicom, svim ljudima. Da ljudi takvu umjetničku gestu prihvaćaju kao vlastitu gestu i bivaju inspirirani njome. Tako umjetnost ima potencijal pokretati društvene procese.

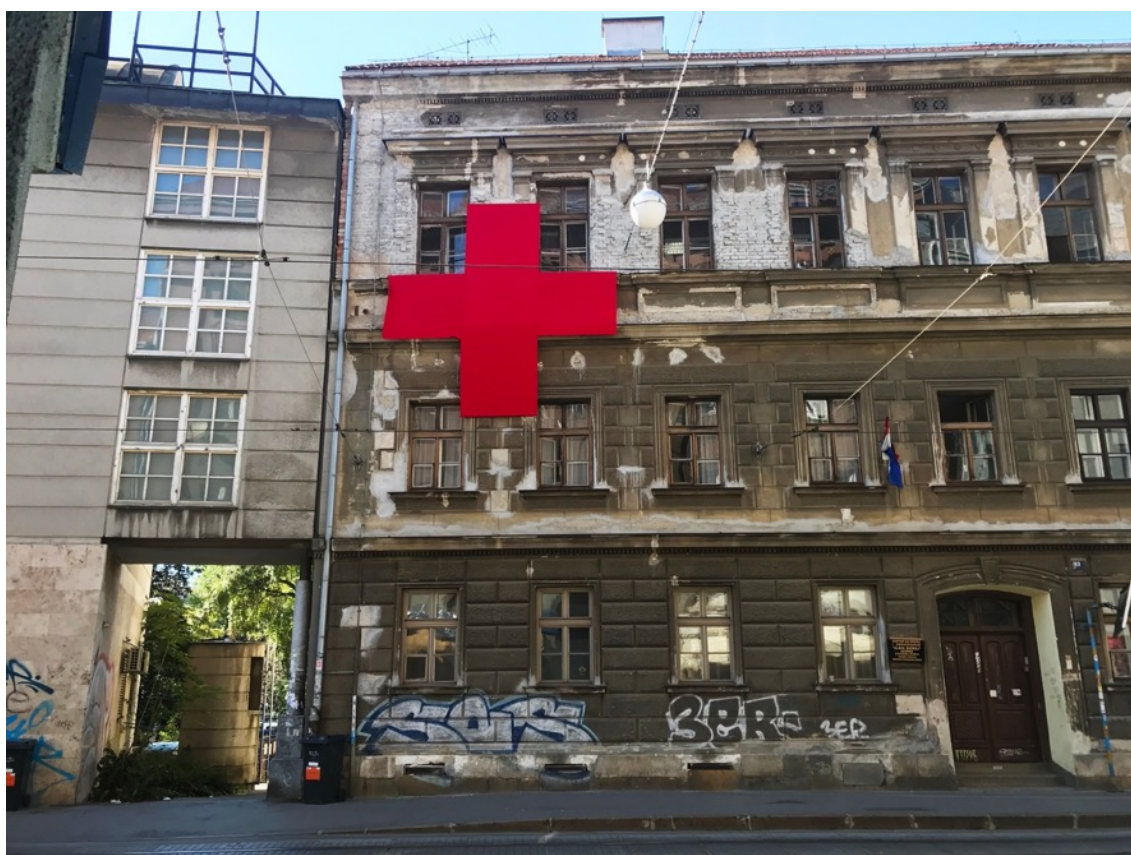

slika 19. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Ilica 8, Zagreb, 2020.

Umjetnička akcija-izložba sastojala se od postavljanja šest crvenih platnenih križeva dimenzija 4,5 x 4,5 metara na pročelja i zabate oštećenih zgrada u samoj jezgri Zagreba, na Ilici i Britanskom trgu. Zgrade i pozicije pomno su odabrane, punktirane po središnjoj ulici Ilici na oštećene fasade, ali i raspoređene tako da se mogu uočiti iz svakog kuta ulice u cijeloj dužini postava koji se prostirao na dva kilometra. Bilo je bitno da se gesta osjeti kroz cijelu ulicu i grad i da se ne odnosi samo na pojedine zgrade. Da se postigne cjeloviti urbani pejzaž, višestruka perspektiva koja u samoj Ilici dodatno dolazi do izražaja zbog njezine vijugavosti koja organski prati obronke planine Medvednice. To je bilo bitno zbog proporcije cjelovitog urbanog kolaža, da bi se doista postigla vidljivost sukladna proporciji ulice, a time i snažna društvena gesta. Cijeli grad je postao urbani kolaž i umjetnička, ljudska gesta. Dimenzija crvenih križeva je uvjetovana i veličinom zgrada, odnosno fasada i bočnih zidova na koje sam intervenirao. Postavljeni su na Ilici 8 (fasada), Ilici 44 (fasada), Ilici 82 (bočni zid), Britanski trg 1 (fasada), Britanski trg 12 (bočni zid), Ilica 83 (fasada). Sve perspektive i rakursi ulice su bili pokriveni.

slika 20. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Britanski trg 12, Zagreb, 2020.

slika 21. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Ilica 83, Zagreb, 2020.

slika 22. Crveni križevi na zgradama oštećenima u potresu, Britanski trg 1, Zagreb, 2020.

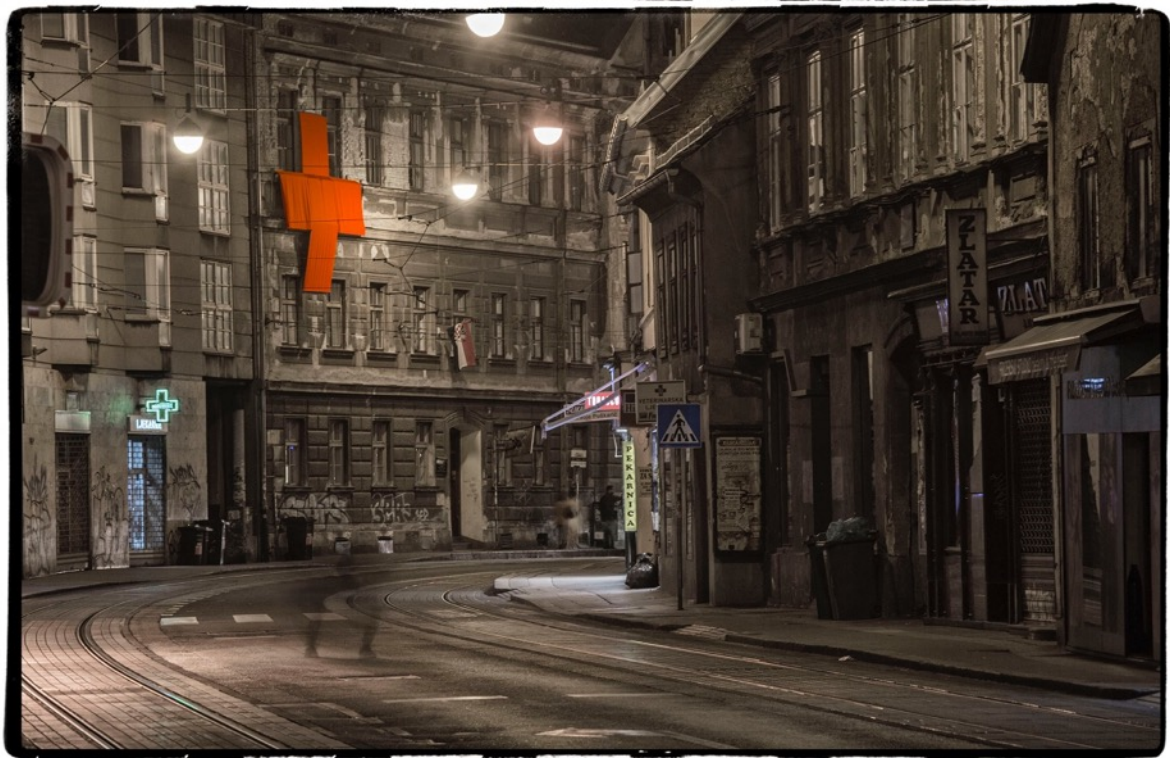

slika 23. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Ilica 44, Zagreb, 2020.

Noćne snimke (kao poetika suživota i suosjećanja)

slika 24. Crveni križevi na zgradama oštećenima u potresu, Britanski trg 1, Zagreb, 2020. (foto Jasmin Krpan)

slika 25. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Ilica 83, Zagreb, 2020. (foto Jasmin Krpan)

slika 26. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Ilica 44, Zagreb, 2020. (foto Jasmin Krpan)

slika 27. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Ilica 8, Zagreb, 2020. (foto Jasmin Krpan)

Jasmin Krpan

slika 28. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Britanski trg 12, Zagreb, 2020. (foto Jasmin Krpan)

Jasmin Krpan

slika 29. Crveni križevi na zgradama oštećenima u potresu, Ilica 88, Zagreb, 2020. (foto Jasmin Krpan)

4.5. Društveni i umjetnički kontekst u sklopu Projekta Ilica: Q'art

Pandemija, a posebno potres bili su velik izazov za sam Projekt, međutim Projekt Ilica: Q'ART pokazao se žilavim i ukazao je koliko su takvi projekti potrebni, pogotovo u kriznim vremenima, jer se aktivira cijela zajednica te potiče participativnost i solidarnost građana. Grad nisu samo zgrade nego upravo ljudi i zajednica i bitno je njegovati kulturu života i suživota u kojem se njeguju priroda, grad i njegovi stanovnici.

Često se govori o nerazumijevanju kulturnih i umjetničkih vrijednosti kod građana, pogotovo radikalnih i eksperimentalnih praksi. Cijeli projekt i konkretna akcija pokazali su potpuno drugačiju reakciju svih građana, osobito kada govorimo o pojmu umjetnosti u zajednici (*community art*) koji se razvio iz ideje kulturne demokracije nakon Drugog svjetskog rata. Projekt Ilica: Q'ART njeguje umjetnost u zajednici, a ona opisuje prakse u kojima kulturu i umjetnički izraz generiraju pojedinci i zajednice, a ne centralističke institucije moći. Takav pristup nastoji demokratizirati kulturu kako bi se podigla svijest i uvažavanje umjetnosti u što širem dijelu društva, kao i pomaknule granice da bi se umjetnost učinila dostupnom široj publici i ljudima. Njezino polje djelovanja često je neraskidivo povezano s javnim prostorima, kao i prostorima koji po svojoj definiciji i funkciji nisu prostori umjetnosti.

slika 30. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, u sklopu Projekta Ilica: Q'art, Zagreb, 2020.

Obično se smatra da je vrhunska suvremena i konceptualna umjetnost jako zatvorena, ali kad ljudima ponudite umjetničke geste u javnom prostoru, odjednom vidite da itekako dobro čitaju i prepoznaju tu gestu i identificiraju se s njom. Nitko nije ostao ravnodušan. Čak i oni građani koji ne zalaze redovno u umjetničke institucije počinju umjetnost osjećati kao svoju, kao nešto što im pomaže da se nose sa svakodnevnim zebnjama, daje im neko dostojanstvo, koje nije samo pitanje estetike već dubinske ljudske egzistencije. Umjetnost je jedina koja svjedoči kontinuirano postojanje čovjeka, ali i od svojih početaka pomaže ljudima nositi se s bremenom i egzistencijalnim zebnjama. Upravo tu temeljnu ulogu ima akcija-izložba *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu*. To je konceptualna i društvena umjetnička akcija koju su razumjeli i komentirali svi građani, a susjedi iz ranjene Ilice su osjetili da je tu netko s njima. Dogodila se potpuna integracija. Cijeli grad je postao mjesto solidarnosti i pozitivne afirmacije. Posebno se to doživjelo na dan akcije-festivala Projekt Ilica: Q'art, gdje su svi posjetitelji i građani stvarali umjetničku situaciju i ljudsku gestu. Dogodila se integracija između života i umjetnosti u realnom vremenu. Dogodila se *zagrebačka komuna*.

slika 31. *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu*, u sklopu Projekta Ilica: Q'art, Zagreb, 2020.

Poruka koju mi šaljemo *Projektom Ilica: Q'ART* je upravo *Mi građani smo grad*; stotine građana participira u Projektu, grad nisu samo zgrade, grad su ljudi, grad je zajednica, a mi kroz umjetnost želimo vratiti tu zajednicu. Vrijednost ovog Projekta je u tome što građani

daju svoj doprinos, istovremeno sudjeluju u programu te podupiru lokalne obrtnike i umjetnost u zajednici. Potaknulo je to znatno veće aktiviranje *Galerije Ilica*, koja je krenula 2015., a integralni je dio Projekta Ilica: Q'ART, gdje građani sudjeluju svojim odobrenjima za postavljanje radova, dijele svoj životni prostor te na taj način stvaramo koheziju na Ilici.

slika 32. *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu*, u sklopu Projekta Ilica: Q'art, Zagreb, 2020.

Ilica nije slučajno odabrana. Tu na ulici se već više od pedeset godina stvaraju iznimne umjetničke akcije koje itekako stvaraju i svjetsku povijest suvremene umjetnosti, što pokazujemo kroz uličnu Galeriju Ilica od Trga Bana Jelačića do Britanskog trga gdje beskompromisno izlažemo ideje vrhunskih hrvatskih avangardnih, eksperimentalnih i radikalnih umjetnika po fasadama, izlozima i na ulici, s vrlo preciznim kontekstom postava tih ogromnih uličnih formata. Gotovac, Mangelos, Kožarić, Knifer, Martinis, Stilinović, Delimar, Igor Grubić, Ivana Keser, Andreja Kulunčić, Boris Cvjetanović, samo su neki od umjetnika koje izlažemo. Ovakav format izložbenog prostora na ulici potaknut je upravo iznimnom reakcijom na akciju *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu*. Tu sam osjetio da ljudima to treba, da građani to cijene. Serija izložbi se događa kontinuirano pod nazivom *Društveni procesi*, a u ovom formatu je započela 2021. te je nastavljena u 2022. godini izložbom avangardi i radikalne umjetnosti *Otvorena knjiga*, na kojoj sam surađivao s kustosom Darkom Šimičićem. Sam nazivi govore o misiji cijelog projekta - otvorenom,

transparentnom, demokratskom partnerstvu svih sudionika i građana. Ti umjetnici su stvarali svjetsku povijest suvremene umjetnosti, a stvaramo je i danas ovim projektima. Tu svjetsku avangardu vraćamo na izvorište. Reakcija građana je fantastična, tim više jer je u stvaranju izložbe participiralo stotine naših sugrađana i stanovnika Ilice, a sudjelovalo više desetaka tisuća građana. To je direktna vrijednost bez koje ovakav umjetnički projekt i izložba ne bi bili mogući, ali i kontinuitet, rezultat, utjecaj i nužnost ovakvih projekata u javnom prostoru.

slika 33. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, u sklopu Projekt Ilica: Q'art, Zagreb, 2020.

slika 34. *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu*, u sklopu Projekt Ilica: Q'art i akcije na sanacijama zgrada i krovšta nakon potresa, Zagreb, 2020.

5. ZAKLJUČAK

Doktorski rad temeljem umjetničkih postignuća *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu* prikazuje niz umjetničkih i društvenih procesa koji u sklopu Projekta Ilica: Q'art analiziraju ulogu i utjecaj društveno angažirane umjetničke prakse i procesa, odnosno u kojoj mjeri umjetnička akcija-izložba kroz formu urbanog kolaža i javne umjetničke geste može utjecati na percepciju društvenih problema ali i pomoći u pokretanju pozitivnih društvenih procesa. Vidljivo je to kroz direktnu participaciju građana, ali i enormnu reakciju medija

kojima je ova akcija bila inicijacija za problematiziranje humanog aspekta kolektivne traume velikih razmjera. U ovom slučaju to je razorni potres u gradu Zagrebu 2020. godine u vrijeme prvog vala pandemije COVID-a19. Dugogodišnji rad na projektu *Community Art / Umjetnost zajednice* započinje 2000 godine, te kroz *Projekt Ilica: Q'art* nastavlja društvenu percepciju ekosustava grada i promišljanje kulture života grada uz značajnu participaciju cijele zajednice. Umjetnost u zajednici koja nije samo zatvorena u ekskluzivnost umjetničkih institucija ima bitnu ulogu stvarnog djelovanja umjetnosti prema svim ljudima.

Kroz ovaj rad se ogleda ukupnost moje umjetničke vizije: umjetničkim akcijama pokrenuti kolektivne prakse i zajednicu, kroz totalno umjetničko djelo, ljudske geste, društvene prakse, prirodu, ekologiju, performans, fotografiju, film, edukaciju, socijalizacijske urbane intervencije. Djelovanje počinjem 1988. serijama praznih prostora gdje počinjem svoje promišljanje relacija ljudi u ekosustavu krize. Od svojih početaka inicirao sam nekoliko kolektiva i aktivacija zajednica. Moja vizija da je umjetnost suradnja s ljudima akcijom *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu* pokazala se djelotvornom i društveno potrebnom, gdje u suradnji s ljudima nastavljam procesirati bolne točke društva i prirode. Aktiviram tako totalno, kolektivno, eksperimentalno i radikalno umjetničko djelo i gestu.

Rad je kroz analizu elementa suvremenog umjetničkog djelovanja pokazao da umjetnost još uvijek ima snagu i ulogu koju je imala od početaka čovječanstva, a to je da pomaže ljudima da se nose sa svojim bremenom i zebnjama, da zadrže nadu i dostojanstvo života u teškim trenucima. Za te procese danas su potrebni brojni inovativni elementi. Akcija *Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu* kroz svoje metaforičke razine analizira i pokreće nove društvene procese, poziva i širu zajednicu, pozivajući sve aktere na svjesnost, solidarnost i odgovornost prema složenim društvenim situacijama s dalekosežnim posljedicama na svakodnevni život. Iskustvo je to konkretne umjetničke akcije i njenog iznimnog odjeka u javnosti i medijima.

6. POPIS LITERATURE

1. Suzanne Lacy: *Mapping the Terrain – New Genre Public Art*, Siattle, 1955
2. Gilles Deleuze i Felix Guattari: *Mille Plateaux (A Thousand Plateaus)*, 1980.
3. Ivana Nikolić i Aleksandar Battista Ilić: *Artists book Projekt Ilica: Q'art*, Zagreb 2018.
4. Guy-Ernest Debord, *Introduction à une critique de la géographie urbaine*, Les Lèvres nues no. 6, Bruxelles, 1955.

7. PRILOZI – Iz medija, javna vidljivost i utjecaj projekta

Akcija *Crveni križevi na oštećenim zgradama* u potresu pokazala je svoju iznimnu društvenu, kulturnu i umjetničku relevantnost velikim odjekom među građanima, svakodnevnim komentarima i upitima. Posebno se ta relevantnost ogledala u velikoj reakciji javnih medija svih vrsta i formata. Od središnjih dnevnika, svih uvaženih dnevnih novina, tjednika, magazina, portala, pa do nebrojeno puno objava, dijeljenja i reakcija na društvenim mrežama.

Mediji su također integralni dio ove akcije i društvene geste, da se prenese i da njena umjetnička i ljudska gesta postigne apsolutnu društvenu ulogu i misiju. Fizička i simbolička razina rada postaje tako jedan cjeloviti društveni kolaž koji putem umjetničkih postupaka potiče javnost na promišljanje ali i solidarnost i empatiju. Zahvalan sam medijima i građanima na ovako velikoj senzibilizaciji i solidarnosti da zajednički putem umjetnosti provedemo važnu društvenu misiju.

7.1. Izvan formata, HRT

slike 35. (*Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu*, u sklopu Projekt Ilica: Q'art), Obnova Zagreba, Izvan formata, HRT 3, Zagreb, 2020.

Kultura

Aleksandar Battista Ilić

PROJEKT ILICA Q'ART PROBLEMATIZIRA ODUMIRANJA GRADSKIH SREDIŠTA

Gradska središta odumiru, ne samo u Zagrebu nego i u cijelom svijetu. Život se počeo seliti u šoping-centre koji su svugdje isti, na rub grada. Velike korporacije počele su galiti lokalne ekonomije. I to se sad pokazuje katastrofalnim i neodrživim. Ovaj umjetnički projekt ističe da umjetnost i kultura pomažu zajednici za povećanje kvalitete života. Ali i potiče na promišljanje o održivoj budućnosti, suživotu čovjeka i prirode. Gradi empatiju, osjeća je - sve što se sada pokazuje da su ključne stvari za čovjeka, kaže Battista Ilić.

slika 36. Večernji list, Zagreb, 27.9.2020.

Umjetnička akcija postavljanja velikih crvenih križeva na ranjene fasade i zabate iličkih zgrada je dio projekta "Ilica: Q'Art"

Stipe Majic | 03.09.2020

Foto: Stipe Majić - Anadolu Agency

Zagreb

Umjetničkom akcijom "Postavljanje crvenih križeva na Ilici" umjetnici žele skrenuti pozornost na razmjere

slika 37. Umjetnička akcija postavljanja crvenih križeva na ranjene fasade i zabate iličkih zgrada, Anadolu Agency, Zagreb, 3.9.2020.

7.4. Lice grada

Lice Grada

Jučer u 21:30 • 🌐

Bravo za Projekt Ilica 🙌 🤔 😍

LICEGRADA.HR

Jesensko izdanje Projekta Ilica: Q'Art – Druženje u ranjenom srcu grada Zagreba

slika 38.-39. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, iz medija, Lice grada, Zagreb, 4.9.2020.

slika 40. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, iz medija, Lice grada, Zagreb, 4.9.2020.

7.5. Beli Zagreb grad

beli.zagreb.grad
Projekt Ilica

slika 41. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, Beli Zagreb grad, Zagreb, 3.9.2020.

Slika 42. Crveni križevi na oštećenim zgradama u potresu, fotografija iz medija, Lice grada, Zagreb, rujan, 2020.

7.6. MEDIJSKE OBJAVE (izbor)

7.6.1. Aleksandar Battista Ilić: ‘Ja sam kao pećinski čovjek, a grad je moja suvremena pećina‘

jutarnji.hr

21.09.2020., 12:59

<https://www.jutarnji.hr/kultura/art/aleksandar-battista-ilic-ja-sam-kao-pecinski-covjek-a-grad-je-moja-suvremena-pecina-15020294>

počeo sam “Projekt Ilica” raditi s Ivanom Nikolić Popović, to mi je bio važan trenutak, povećali smo “format”... ali i onda je bilo - je li te to poslao Bandić ili policija, novinari...? Ove godine smo dva puta imali “zatvaranje Ilice” zbog našeg

7.6.2 Aleksandar Battista Ilić: 'Osjećaj je najsloženija i najslobodnija ljudska komunikacija'

gloriagram.hr
13.09.2020., 11:58

<https://gloriagram.hr/gg-talk/aleksandar-battista-ilic-osjecaj-je-najslozenija-i-najslobodnija-ljudska-komunikacija-1836>

"Projekt Ilica" njegov je umjetnički projekt, ... Aleksandar Battista Ilić: 'Osjećaj je najsloženija i najslobodnija ljudska komunikacija' 13. rujna 2020. Fotografija: Vedran Peteh Srđan Sandić
Danas prošetajte najdužom ulicom grada Zagreba, zapratite

7.6.3 Projekt Ilica: Q'Art Postavljanje crvenih križeva na ilici - G.E.T. Report

G.E.T.
04.09.2020., 03:42

<https://www.get4u.hr/lifestyle/projekt-ilica-q-art-postavljanje-crvenih-krizeva-na-ilici>

Ova umjetnička akcija je dio Projekta Ilica: Q'Art koji se još od 2000. godine ... Projekt Ilica: Q'Art svoje će rujansko izdanje održati kroz dva dana. 12. rujna u dvorištu Akademije likovnih umjetnosti, a 13. rujna na samoj Ilici. Šest

7.6.4 Zna li što znače crveni križevi po zagrebačkoj Ilici?

grazia.hr
04.09.2020., 01:20

<https://grazia.hr/zna-li-sto-znace-crveni-krizevi-po-zagrebackoj-ilici/>

dalekosežnim posljedicama. Ova umjetnička akcija je dio Projekta Ilica: Q'Art ... ulice Ilice kroz dinamiku Community Arta – umjetnosti zajednice. Projekt Ilica: Q'Art svoje će rujansko izdanje održati kroz dva dana. 12. rujna u dvorištu

7.6.5 Projekt Ilica: Q'Art - postavljanje crvenih križeva na ilici

zagrebonline.hr
04.09.2020., 12:22

<https://www.zagrebonline.hr/projekt-ilica-q-art-postavljanje-crvenih-krizeva-na-ilici/>

Ilica: Q'Art - postavljanje crvenih križeva na ilici Projekt Ilica: Q'Art – postavljanje crvenih križeva na ilici By 0 Zagreb će pamti ovu 2020. godinu. Nažalost, ne po dobru. Uz zdravstvene, ali i još dublje društvene i ekonomske

7.6.6 Projekt Ilica: Q'Art: „Postavljanje crvenih križeva na Ilici“

@journalhr

04.09.2020., 11:01

<https://www.journal.hr/lifestyle/kultura/umjetnost-i-dizajn/projekt-ilica-qart-postavljanje-crvenih-krizeva-na-ilici-umjetnicka-je-instalacija-aleksandra-battiste-ilica/>

@ Umjetnost i dizajn Projekt Ilica: Q'Art: „Postavljanje crvenih križeva na Ilici“ umjetnička je instalacija Aleksandra Battiste Ilića Petak, 4. rujna, 2020. Novo rujansko ... #mismograd A post shared by Projekt Ilica (@projekt_ilica

7.6.7 Projekt Ilica: Q'Art - POSTAVLJANJE CRVENIH KRIŽEVA NA ILICI - Magazin za turizam i gastronomiju

menu.hr

04.09.2020., 10:02

<https://www.menu.hr/najave/projekt-ilica-qart-postavljanje-crvenih-krizeva-na-ilici/>

Ova umjetnička akcija je dio Projekta Ilica: Q'Art koji se još od 2000. godine ... Projekt Ilica: Q'Art svoje će rujansko izdanje održati kroz dva dana. 12. rujna u dvorištu Akademije likovnih umjetnosti, a 13. rujna na samoj Ilici. Šest

7.6.8 Nova umjetnička intervencija na zagrebačkoj Ilici podsjeća na ranjenost grada i potiče na solidarnost - Ljepota&Zdravlje Hrvatska

ljepotazdravlje.hr

03.09.2020., 08:29

<https://www.ljepotazdravlje.hr/krizevi-u-ilici-qart/>

autor cijenjeni međunarodni suvremeni umjetnik i pokretač Projekta Ilica: Q'Art ... Aleksandar Battista Ilić Projekt Ilica: Q'Art svoje će rujansko izdanje održati kroz dva dana. 12. rujna u dvorištu Akademije likovnih umjetnosti, a 13. rujna

7.6.9 Po Zagrebu osvanuli ogromni crveni križevi. Saznali smo što znače

index.hr

03.09.2020., 05:15

<https://www.index.hr/clanak.aspx?id=2210030>

Aleksandar Battista Ilić inače je pokretač Projekta Ilica: Q'Art zajedno s Ivanom Nikolić Popović. Battista Ilić cijenjeni ... "Inače sam projekt Ilica započeo još 2000. godine, a ovaj projekt s crvenim križevima nadovezao se i na moje iskustvo.

7.6.10 Projekt Ilica: Q'Art - Postavljanje crvenih križeva na Ilici - Umjetnička akcija Aleksandra Battiste Ilića - ZGportal Zagreb

zgportal.com
03.09.2020., 05:04

<https://www.zgportal.com/zgdogadanja/projekt-ilica-qart-postavljanje-crvenih-krizeva-na-ilici-umjetnicka-akcija-aleksandra-battiste-ilica/>

Ova umjetnička akcija je dio Projekta Ilica: Q'Art koji se još od 2000. godine ... Projekt Ilica: Q'Art svoje će rujansko izdanje održati kroz dva dana. 12. rujna u dvorištu Akademije likovnih umjetnosti, a 13. rujna 2019. godine na samoj

7.6.11 Projekt Ilica: Q'Art 'Postavljanje crvenih križeva na Ilici'

story.hr
03.09.2020., 02:08

<https://story.hr/Promo/a143534/Projekt-Ilica-Q-Art-Postavljanje-crvenih-krizeva-na-Ilici.html>

Projekt Ilica: Q'Art 'Postavljanje crvenih križeva na Ilici' Umjetnička akcija Aleksandra Battiste Ilića Ilica, 3.9.2020. do 13.9.2020. Zagreb je ranjeni grad, a umjetnička akcija „Postavljanje crvenih križeva na Ilici“, čiji je autor

7.6.12 [FOTO/VIDEO] Po Zagrebu su osvanuli ogromni crveni križevi. Što znače?

tportal.hr
03.09.2020., 01:59

<http://www.tportal.hr/kultura/clanak/foto-video-po-zagrebu-su-osvanuli-ogromni-crveni-krizevi-sto-znace-foto-20200903>

Projekt Ilica: Q'Art svoje rujansko izdanje najavljuje umjetničkom akcijom Aleksandra Battiste Ilića u okviru koje će se u četvrtak na šest lokacija u potresu ranjenom središtu Zagreba postaviti crveni platneni križevi dimenzija 5x5 metara.

7.6.13 Ilica dobiva umjetnički pečat na ranjenim zgradima

stylezagreb.com
03.09.2020., 01:49

<https://www.stylezagreb.com/2020/09/ilica-dobiva-umjetnicki-pecat-na-ranjenim-zgradima/>

Ova umjetnička akcija je dio Projekta Ilica: Q'Art koji se još od 2000. godine ... Projekt Ilica: Q'Art svoje će rujansko izdanje održati kroz dva dana. 12. rujna u dvorištu Akademije likovnih umjetnosti, a 13. rujna na samoj Ilici.

7.6.14 Umjetnička akcija postavljanja crvenih križeva na Ilici

@civilnodrustvo
03.09.2020., 01:15

<https://www.civilnodrustvo.hr/umjetnicka-akcija-postavljanja-crvenih-krizeva-na-ilici/>

Ilici Ova umjetnička akcija je dio Projekta Ilica: Q'Art ... Projekt Ilica: Q'Art svoje rujansko izdanje najavljuje umjetničkom akcijom Aleksandra Battiste Ilića koji će 3. rujna, na šest lokacija ranjenoga centra Zagreba postaviti

7.6.15 Umjetnička akcija „Postavljanje crvenih križeva na Ilici“

divan.fyi

03.09.2020., 01:11

<https://divan.fyi/postavljanje-crvenih-krizeva/>

hr Umjetnička akcija Aleksandra Battiste Ilića u sklopu Projekt Ilica: Q'Art Zagreb će pamtiti ovu 2020. godinu. Nažalost, ne po dobru. Uz zdravstvene, ali i još dublje društvene i ekonomske posljedice koje će ostaviti pandemija korona

7.6.16 Projekt Ilica: Q'Art - Postavljanje crvenih križeva na Ilici

<https://www.facebook.com/Ekovjesnik.hr>

03.09.2020., 12:30

<https://www.ekovjesnik.hr/clanak/3227/projekt-ilica-qart-postavljanje-crvenih-krizeva-na-ilici>

Ilica: Q'Art - Postavljanje crvenih križeva na Ilici Projekt Ilica: Q'Art - Postavljanje crvenih križeva na Ilici 03.09.2020 ekovjesnik Umjetnička akcija Aleksandra Battiste Ilića - Ilica, 3.-13. rujna 2020. Projekt Ilica: Q'Art svoje

7.6.17 Što znače gigantski crveni križevi postavljeni po centru Zagreba?

vecernji.hr

03.09.2020., 12:07

<https://www.vecernji.hr/kultura/sto-znace-gigantski-crveni-krizevi-postavljeni-po-centru-zagreba-1428612>

Projekt Ilica: Q'Art svoje rujansko izdanje najavljuje umjetničkom akcijom Aleksandra Battiste Ilića u okviru koje su na šest lokacija u potresu ranjenom Zagrebu postavljeni križevi dimenzija 5x5 metara Kako je najavljeno, tom se akcijom

7.6.18 Projekt Ilica: Q'Art jesensko izdanje otvara umjetničkom akcijom Aleksandra Battiste Ilića » 01Portal - Prvi u Zagrebačkoj županiji

01portal.hr

03.09.2020., 11:34

<https://01portal.hr/projekt-ilica-qart-jesensko-izdanje-otvara-umjetnickom-akcijom-aleksandra-battiste-ilica/>

01Portal - Prvi u Zagrebačkoj županiji » Projekt Ilica: Q'Art jesensko izdanje otvara

umjetničkom akcijom Aleksandra Battiste Ilića WhatsApp Matija Habljak/PIXSELL Projekt Ilica:

7.6.19 Projekt Ilica: Q'Art: Crveni platneni križevi za ranjeni grad

<https://www.facebook.com/Glasistre.hr>

03.09.2020., 11:23

<https://www.glasistre.hr/kultura/projekt-ilica-qart-crveni-platneni-krizevi-za-ranjeni-grad-664050>

Ilica: Q'Art: Crveni platneni križevi za ranjeni grad Projekt Ilica: Q'Art svoje rujansko izdanje najavljuje umjetničkom akcijom Aleksandra Battiste Ilića u okviru koje će se u četvrtak na šest lokacija u potresu ranjenom središtu Zagreba

7.6.20 FOTO Crveni križevi osvanuli u Ilici: 'Zagreb je 2020. teško ranjen i treba mu izliječenje'

I.Š.

03.09.2020., 11:14

<https://www.rtl.hr/vijesti-hr/novosti/hrvatska/3879154/foto-crveni-krizevi-osvanuli-u-ilici-zagreb-je-2020-tesko-ranjen-i-treba-mu-izlijecenje/>

"Građane bi trebali motivirati na promišljanje o dubini i razmjerima krize, ali i na aktivaciju u smjeru zajedničkih napora za 'izliječenje' i novi, bolji početak za grad na svim razinama", stoji u opisu događaja. Akcija je dio Projekta Ilica: Q'Art

7.6.21 Ilica Q'Art predstavila je umjetničku instalaciju koja nikoga neće ostaviti ravnodušnim!

fashion.hr

03.09.2020., 10:52

[//www.fashion.hr/kultura/umjetnost/ilica-qart-predstavila-je-umjetnicku-instalaciju-koja-nikoga-neece-ostaviti-ravnodusnim-142812.aspx](http://www.fashion.hr/kultura/umjetnost/ilica-qart-predstavila-je-umjetnicku-instalaciju-koja-nikoga-neece-ostaviti-ravnodusnim-142812.aspx)

Ilica Q'Art predstavila je umjetničku instalaciju koja nikoga neće ostaviti ... Projekt Ilica: Q'Art svoje će rujansko izdanje održati kroz dva dana. 12. rujna u dvorištu Akademije likovnih umjetnosti, a 13. rujna na samoj Ilici. Šest

7.6.22 Projekt Ilica: Q'Art - umjetnička akcija Aleksandra Battiste Ilića

culturenet.hr

03.09.2020., 10:10

<https://culturenet.hr/default.aspx?id=99464>

Ilica: Q'Art - umjetnička akcija Aleksandra Battiste Ilića Projekt Ilica: Q'Art svoje rujansko izdanje najavljuje umjetničkom akcijom Aleksandra Battiste Ilića koji će 3. rujna, na šest lokacija ranjenoga centra Zagreba postaviti crvene

7.6.23 U umjetničkoj akciji Aleksandra Battiste Ilića postavljeni crveni križevi na Ilici

elle.hr

03.09.2020., 09:41

<https://www.elle.hr/lifestyle/u-umjetnickoj-akciji-aleksandra-battiste-ilica-postavljeni-crveni-krizevi-na-ilici/>

Ova umjetnička akcija je dio Projekta Ilica: Q'Art koji se još od 2000. godine ... Projekt Ilica: Q'Art svoje će rujansko izdanje održati kroz dva dana. 12. rujna u dvorištu Akademije likovnih umjetnosti, a 13. rujna na samoj Ilici. Šest

7.6.24 Projekt Ilica: Q'Art

mixtv.eu

03.09.2020., 07:21

<http://www.mixtv.eu/index.php/buzzcat/360buzz/504625-projekt-ilica-q-art>

official web site All rights reserved 2010-2019(c) Projekt Ilica: Q'Art Published on Thursday, 03 September 2020 07:21 POSTAVLJANJE CRVENIH KRIŽEVA NA ILICI Umjetnička akcija Aleksandra Battiste Ilića Ilica, 3.9.2020. do 13.9.2020. Zagreb će

7.6.25 Aleksandar Battista Ilić u Ilici će postaviti šest crvenih križeva, evo što želi poručiti tom umjetničkom akcijom

zgexpress.net

02.09.2020., 06:28

<https://zgexpress.net/zagreb-je-ranjen-grad-aleksandar-battista-ilic-crvenim-krizevima-zeli-naglasiti-razmjere-te-ranjenosti/>

Foto: Press Ova umjetnička akcija je dio Projekta Ilica: Q'Art koji se još od ... Projekt Ilica: Q'Art svoje će rujansko izdanje održati kroz dva dana. 12. rujna u dvorištu Akademije likovnih umjetnosti, a 13. rujna na samoj Ilici. Šest

7.6.26 Crveni križevi bit će postavljeni po najzagrebačkijoj ulici: Evo o čemu se radi!

zagreb.info

02.09.2020., 05:31

<https://www.zagreb.info/zagrebackim-ulicama/crveni-krizevi-bit-ce-postavljeni-po-najzagrebackijoj-ulici-evo-o-cemu-se-radi/279039/>

dalekosežnim posljedicama. Ova umjetnička akcija je dio Projekta Ilica: Q'Art ... ulice Ilice kroz dinamiku Community Arta – umjetnosti zajednice. Projekt Ilica: Q'Art svoje će rujansko izdanje održati kroz dva dana. 12. rujna u dvorištu

7.6.27 Što znače gigantski crveni križevi postavljeni po centru Zagreba?

Zagreb

04.09.2020., 12:31

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=10159088205488221&id=205358313220

Projekt Ilica: Q'Art svoje rujansko izdanje najavljuje umjetničkom akcijom Aleksandra Battiste Ilića u okviru koje su na šest lokacija u potresu ranjenom Zagrebu postavljeni križevi dimenzija 5x5 metara Umjetničkom akcijom „Postavljanje

7.6.28 Projekt Ilica: Q'Art: „Postavljanje crvenih križeva na Ilici“ umjetnička je instalacija Aleksandra Battiste Ilića

Journal.hr

04.09.2020., 11:07

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1659351554234222&id=370117706490953

Projekt Ilica: Q'Art: „Postavljanje crvenih križeva na Ilici“ umjetnička je instalacija Aleksandra Battiste Ilića ... Ususret rujanskom izdanju Projekt Ilica: Q'Art, počelo je postavljanje ove divne umjetničke instalacije.

7.6.29 [FOTO/VIDEO] Po Zagrebu su osvanuli ogromni crveni križevi. Što znače?

kultura.tportal.hr

03.09.2020., 01:59

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=3711060022277688&id=202174196499639

Projekt Ilica: Q'Art svoje rujansko izdanje najavljuje umjetničkom akcijom Aleksandra Battiste Ilića u okviru koje će se u četvrtak na šest lokacija u potresu ranjenom središtu Zagreba postaviti crveni platneni križevi dimenzija 5x5 metara.

7.6.30 Ilica Q'Art predstavila je umjetničku instalaciju koja nikoga neće ostaviti ravnodušnim!

FASHION.HR

03.09.2020., 12:03

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=10164168369665607&id=21179690606

8. ŽIVOTOPIS AUTORA S UMJETNIČKOM I AKADEMSKOM DJELATNOŠĆU

ŽIVOTOPIS

ALEKSANDAR BATTISTA ILIĆ rođen je 19. 10. 1965. u Karlovcu. Živi i radi u Zagrebu.

Multimedijalni umjetnik i istraživač. Bavi se interdisciplinarnim i procesnim projektima, performansom, filmom, fotografijom, novim kulturnim praksama i grupnim projektima. Inovator kreativnog i inovativnog obrazovanja. Redoviti je profesor na Odsjeku animiranog filma i novih medija Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu – predmeti Umjetničko mentorstvo, Multidisciplinarna umjetnost te Kreativni laboratorij. Vršio je čelne dužnosti dekana Akademije likovnih umjetnosti 2014. - 2018., te prodekana za nastavu Akademije likovnih umjetnosti 2006. - 2010.

Profesionalna umjetnička praksa:

Njegovi su umjetnički radovi izlagani u vodećim muzejima moderne i suvremene umjetnosti diljem svijeta, uključujući: IMMA, Dublin, Moderna Muset, Stockholm, MoMA, New York, Kunsthaus Bregenz, Hamburger Bahnhof, Berlin, Ludwig Museum, Budimpešta, ZKM, Karlsruhe, MUSAC, Leon, Museum in Progress, Beč, Sala, Montcada, Fundacija “La Caixa”, Barcelona, Kyoto Biennale, Institut d'art contemporain, Lyon. U suradnji s drugim autorima producirao je i izveo niz multimedijalnih i kazališnih performansa u nekoliko europskih institucija, primjerice Tanzquartier, Beč, Kunsthalle, Basel ili Muzej moderne umjetnosti u Dublinu. Sudjelovao je na najuglednijim festivalima animiranog filma širom svijeta. Uz izložbenu djelatnost, suosnivač je studija Novih medija gdje je i profesor, te bivši dekan Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Inicirao je kolektiv i projekte *EgoEast*, zatim kolektiv, performans i seriju više tisuća fotografija *Weekend Art* (1995. – 2005. s Ivanom Keser i Tomislavom Gotovcem). Godine 2000. inicirao je *Community art / Umjetnost zajednice*, dugogodišnji edukativno-istraživačko-akcionistički projekt, koji se u etapama razvija sve do danas. Godine 2001. s Ivanom Keser inicira i istoimenu udrugu. S Ivanom Nikolić Popović 2016. započinje dugogodišnje aktiviranje zajednice kroz *Projekt Ilica: Q'art* u Zagrebu. Njegov je rad uvršten u mnoge svjetske i domaće antologije, knjige i publikacije, među kojima se ističu: *Primary Documents* u izdanju The Museum of Modern Art iz New Yorka; *Central and Eastern European Art Since 1950*, *World of Art*, Times & Hudson, London, a tekstovi o njegovom radu

objavljeni su u svjetskim časopisima *Kunstforum*, *Art Press*, *Flash Art*, *Art in America* i drugima.

2006. o njegovu radu, aspektima i kontekstu rada obranjen je znanstveni doktorski rad na Goldsmiths College, University of London, autorice Clare Pritchard: *Performative Practices in Process: Transitional Tactics in Central and Eastern European Actions*.

2014. koautor je međunarodnog projekta i švicarsko-hrvatske koprodukcije animiranog filma *Aerodrom*.

Obrazovanje i umjetnička praksa:

Bavi se multimedijalnom i multidisciplinarnom umjetnošću, kolaborativnim umjetničkim projektima, umjetnosti u zajednici, performansom, fotografijom, videom, digitalnim filmom i teorijom.

Diplomirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1992.

1992. godine jedan je od inicijatora i organizatora izložbeno istraživačkog projekta *Ego East: Hrvatska umjetnost danas* u Umjetnički paviljonu u Zagrebu, gdje organizira izlaganje nekoliko generacija hrvatskih umjetnika te nekoliko okruglih stolova, problemskih znanstvenih skupova i edukacijskih programa na temu suvremene hrvatske umjetnosti.

Od 1995. sudjeluje na nekoliko znanstvenih i umjetničkih simpozija na temu medijske, digitalne umjetnosti, suvremene umjetnosti, performansa. Također sudjeluje na simpozijima multidisciplinarnog karaktera.

1998./1999. u suradnji s francuskom institucijom FRAC Languedoc Roussillon iz Montpelliera realizira medijski internet projekt *Weekend Art Hallelujah the Hill*.

2000. godine boravio na studijskom putovanju na Medijskom i filmskom koledžu u Columbusu, Ohio, USA, gdje je održao niz predavanja i sudjelovao u suradničkom projektu na temu novih (digitalnih) medija. Kao povremeni gost predavač imao je predavanja o multimediji, performansu, fotografiji i eksperimentalnom film na nekoliko europskih centara za umjetnost i sveučilišta, poput Centra i Akademije za nove medije u Karlsruheu.

Posjeduje znatno organizacijsko, predavačko i umjetničko iskustvo stjecano po značajnim institucijama u svijetu i u Hrvatskoj kao i iskustvo u vođenju kompleksnih prostornih koncepcija društvene, nastavne i ostalih interdisciplinarnih namjena.

Organizirao je niz edukacijskih programa s područja digitalnih medija i multidisciplinarnu umjetnosti, što nastavlja i kao profesor na Odsjeku za animirani film i nove medije Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu.

2001. - 2014. u Zagrebu inicira i od tada vodi (zajedno s Ivanom Keser) multidisciplinarni projekt i edukacijski program *Community Art / Umjetnost zajednice* u sklopu istoimene udruge, namijenjen diplomiranim polaznicima, zatim studentima zagrebačkog sveučilišta kao i ostalim zainteresiranima. Ovaj oblik dodatne/cjeloživotne edukacije baziran je na multidisciplinarnom principu pa i pozivani predavači dolaze iz različitih umjetničkih i znanstvenih grana. Organizirao je u suradnji s Ivanom Keser oko 90 multidisciplinarnih događanja: gostovanja domaćih i stranih predavača, radionica, prezentacija vezanih uz nove medije. Organizacija stručnih diskusija (*Normalizacija / Uloga umjetnosti, medija i percepcije; Paradigma konflikta; Osobno iskustvo društvene prakse*).

Od 2003. godine suinicijator je i suvoditelj Vizualnog kolegija – istraživačko edukacijskog programa unutar projekta *Swarm intelligences (Inteligencija roja)* i *Zagreb kulturni kapital 3000*.

Izdavač je i urednik knjiga, monografija i časopisa s područja suvremene umjetnosti:

- časopis za umjetnost i teoriju *Up und Underground* koji uređuje zajedno s Nikolom Devčićem; od 2001.
- knjiga *Hrvatska umjetnost danas*; Umjetnički paviljon, Zagreb 1992
- monografija *Tomislav Gotovac*, izdavač Hrvatski filmski savez, korednici Aleksandar Battista Ilić i Dijana Nenadić, 2003.
- u pripremi mu je znanstveno monografsko izdanje *Konceptualizacija umjetnosti i kulture u Zagrebu od 1950. do danas* koju uređuje zajedno s Ivanom Keser.

2003. godine objavljuje uvodnik na temu kulturne politike i umjetnika «Umjetnik u sustavu pregovaranja» u prvom broja časopisa Europske kulturne fondacije iz Amsterdama.

Vršio je brojne funkcije na ALU i članstvo u odborima i radnim skupinama Sveučilišta:

- 2007. - 2010. kao prodekan za nastavu na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu pokrenuo niz projekata te je koordinator procesa uvođenja bolonjskog principa nastave na ALU
- 2007. - 2010. član je Vijeća umjetničkog područja Sveučilišta u Zagrebu
- jedan je od pokretača Centra sa umjetnička istraživanja Sveučilišta u Zagrebu
- od 2009. član je radne skupine za izradu Nastavne strategije Sveučilišta u Zagrebu te član Odbora Fonda za razvoj Sveučilišta u Zagrebu
- od 2009. član Radne skupine za studijske programe
- član Radne skupine za državnu maturu
- od 2013. član je radne skupine za izradu strategije studija i studiranja Sveučilišta u Zagrebu

- 2013. imenovan je članom Odbora za upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu
- 2014. - 2018. dekan Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu.

U svom likovnom umjetničkom radu i likovno pedagoškom stručnom radu, koji su međusobno značajno povezani, Aleksandar Battista Ilić je težište tijekom svog radnog vijeka uglavnom stavio na umjetnički rad u novim medijima. Battista Ilić je multimedijalni umjetnik i istraživač. Bavi se interdisciplinarnim i procesnim projektima, performansom, filmom, fotografijom, novim kulturnim praksama i grupnim projektima. Njegov umjetnički rad proširuje percepciju s formalnih likovnih odnosa na percepciju relacija među ljudima. Stoga su njegovi performansi često male uobičajene radnje ili odlasci s prijateljima na izlet, pri čemu dokumentira ta druženja i putem poslije izvedenih performansa u znamenitim muzejskim institucijama širom svijeta poput rituala svjedoči o vrijednosti elementarnih ljudskih relacija. Bitan element njegovog umjetničkog rada usmjeren je na promatranje i spoznavanje iskustva, osobnog osjećaja te vrijednosti koju umjetnička gesta ima svjedočeći o tom direktnom iskustvu. Aleksandar Battista Ilić u svom radu razlikuje dokumentaciju od direktnog iskustva, te pojedine radove ne dokumentira, izražavajući tako svoj umjetnički stav. Utoliko on bira performans kao formu direktnih relacija među ljudima, kao formu direktnog iskustva, promišljajući koliko takva umjetnička gesta utječe na relacije u društvu, među ljudima, percipirajući i ukazujući na neuralgične točke društva. Fotografije s performansa povremeno kao umjetnički projekt objavljuje u dnevnim novinama kao seriju.

Tijekom svog umjetničkog stvaralaštva priredio je više od 100 izložbi u zemlji i inozemstvu.

Umjetnički i umjetničko istraživački projekti (izbor):

- 1991. - 1994.- Projekt pod nazivom «ENCIKLOPEDIJA DIJALOGA»
- 1995. - 2005. - Desetogodišnji projekt i performans «WEEKEND ART»
- 1995. ŠUMSKI MANIFESTI / PRIRODNI MANIFESTI / MULTISPEACES MANIFESTOS
- 2000. - Projekt i serija radova «PERSONA NON GRATA» Celje
- 2001. - u procesu, Projekt COMMUNITY ART / UMJETNOST ZAJEDNICE
«COMMUNITY ART ŠKOLA» 2001 - u procesu. Istražuje edukacijske procese kroz umjetničko iskustvo.
- 2001. - 2010. - Projekt BODY FILM ESSAY. U suradnji s drugim umjetnicima producirao je i izveo seriju multimedijalnih kino i kazališnih performansa u nekoliko europskih institucija i muzeja (Kunsthalle Basel i Tanzquartier Beč, Muzej moderne umjetnosti, Dublin).

2002. – u procesu, Projekt COMMUNITY ART: STALNI JAVNI FORUM ZA UMJETNOST U ZAJEDNICI

2004. - 2009. - Projekt «ZVUKOVI OBITELJI» zvučna instalacija. Istražuje percepciju odnosa u obitelji koristeći medij zvuka.

2004. - Projekt «NORMALIZACIJA»

2004. - Projekt «PARADIGMA KONFLIKTA»

2007. - Community Art: Umjetnost u zajednici, Nove kulturne i procesne umjetničke prakse, javne institucije grada Zagreba

2007./2008. - Akademija kao laboratorij; Inicijator i voditelj projekta; Umjetničko procesno istraživački projekt koji potiče vannastavnu studentsku inicijativu u suradnji s institucijama, galerijama, udrugama i kulturnim centrima u kreiranju javnih umjetničkih i kulturnih projekata; Studenti ALU, koordinatrica Nives Sertić, Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, Urban festival, Galerija Miroslav Kraljević, Multimedijalni institut, Kolektiv WHW, Udruga Community Art, Bacači sjenki, Narodno sveučilište Dubrava

2008. - Centar za umjetničko istraživanje Sveučilišta u Zagrebu (u osnivanju), "Artistic Research and the Academy", međunarodni okrugli stol povodom osnivanja Centra za umjetničko istraživanje, Koautor projekta (Aleksandar Battista Ilić, Goran Sergej Pristaš, Tonči Žarnić, Dalibor Cikojević, Dalibor Davidović, Nicole Hewitt)

2008. - *Community Art: Umjetnost u zajednici*, Nove kulturne i procesne umjetničke prakse, javne institucije grada Zagreba

2010. (2003. - 2012.) - Projekt «PERSONA NON GRATA: DELIRIUM ZAGREB»

Umjetničko istraživanje transformativnih formi. Uključuje višegodišnje istraživanje performansa, serije fotografije i dokumentacije, filmskih izlaganja i montaže, sa prisutnošću i odsutnošću zvuka i komunikacije, dokumentarnosti zvuka, te sinkronizacije

2012. - Projekt «Varijable iskustva», Percepcija iskustva, izmjena iskustva, socijalna reakcija, javni prostori grada Zagreba, Community Art/Umjetnost zajednice

2013./2014. - AERODROM (Airport), Animirani film, Koautor je međunarodnog projekta i švicarsko-hrvatske koprodukcije

2016. - 2021. - Projekt Ilica: Q'art, Zagreb, kolaborativni umjetnički projekt u zajednici i javnom prostoru, Zagreb (Autori Aleksandar Battista ilić i Ivana Nikolić Popović)

Projekt Ilica: Q'art, 2000.-2021.-u tijeku. Zagreb. Inicijativa Umjetničkog kolektiva Imagine iz Zagreba.

2016. - 2021. - Urbani kolaži, Zagreb, kolažne intervencije na zgradama u javnom prostoru
Kolaži velikog formata lijepo se direktno na napuštene izloge, postavljaju na oštećene zgrade

2016. - 2018. - Urbana igrališta, Urban Toys, Mjesta resocijalizacije, Zagreb, interaktivne skulpture-instalacije

Interaktivne umjetničke instalacije velikog formata postavljene na neočekivanim punktovima Ilice

2018. - 45 napuštenih prostora rada, umjetnička akcija i serija od 45 fotografija, Zagreb
Kroz povijest, ekonomske i političke okolnosti, kasnije tranzicijskog grada mijenjali su urbanističko društveno i socijalno lice Zagreba.

2020. - Postavljanje crvenih križeva na oštećene zgrade u Ilici, Zagreb, umjetnička akcija, umjetničke instalacije na šest oštećenih zgrada
& platnenih crvenih križeva, dimenzije 5 x 5 m postavljene na razrušene i oštećene dijelove zgrada u Ilici, Zagreb.

2016. - 2021. - PROJEKT ILICA: Q'ART, Koautor kolaborativnog umjetničkog projekta u zajednici i javnom prostoru, Zagreb

2021. - ULIČNI MANIFESTI, Društveni procesi, Zagreb

2021. - DRUŠTVENI PROCESI, kolektivna izložba čiji je autor i kustos Aleksandar Battista Ilić

Samostalne izložbe, projekti, javne akcije/radovi i programi:

1991, - PM Galerija, Zagreb

- ŠKUC Galerija, Ljubljana

1994. - EgoEast, Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb

1997. - Weekend Art Hallelujah the Hill, Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb

1998./1999. - Weekend Art Hallelujah the Hill, FRAC Languedoc Roussillon, Montpellier

1999. - Museum in Progress, "Der Standard", Vienna

2000. - Sala Montcada, Fundacio "La Caixa", Barcelona

- Galerija Marino Cettina, Umag

2004. - Community Art: Normalizacija, Galerija Nova, Zagreb

2007. - Delirium Zagreb: Serija performancea na javnim prostorima grada Zagreba

2008. - Community Art: Umjetnost u zajednici, javne institucije grada Zagreba

2009. - Fragmentarium Zagreba: Serija performancea na javnim prostorima grada Zagreba

2016. - *Urban Toys, serija 1*, Public Art, intervencije i 3 interaktivne socijalizacijske skulpture u javnom prostoru, Zagreb

2017. - *Urban Toys, serija 2*, Public Art, intervencije i 6 interaktivnih socijalizacijskih skulptura u javnom prostoru, Zagreb

2018. - *45 praznih prostora rada*, Akcija, serija performansa i serija fotografija u javnom prostoru, Zagreb
2018. - Projekt Ilica: Q'art, samostalna izložba, umjetničko istraživanje, Galerija Nova, Zagreb
2020. - *Postavljanje crvenih križeva na oštećene zgrade u Zagrebu*, umjetnička akcija u javnom prostoru, Zagreb

Izabrane skupne izložbe:

1990. - Zagrebački salon, Zagreb
1990. - 20. Salon mladih, Zagreb
1992. - Project Ego East: Croatian Art Now, Umjetnički paviljon, Zagreb
1993. - EgoEast, Karas Galerija, Zagreb
1993. - Nova hrvatska umjetnost, Moderna galerija, Zagreb
1993. - Hrvatska fotografija od 1950. do danas, Zagreb
1994. - Šternberk Augustinian Monastery Installation Symposium, Šternberk, Češka
1994. - Skulptur in Kroatien 1950 - 1990, Wilhelm Lehmbruck Museum Duisburg
1994. - Slike i Riječi, Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb
1995. - Useful objects, Synagoga na Palmovce, Prag
1995. - Dialogue, intervencija u banci, Zagreb
1997. - Hrvatska fotografija 90-tih, Zagreb
1998. - Cityscape, MGC, Zagreb
1998. - Body and the East, Moderna Galerija, Ljubljana
1999. - Rondo, Ludwig Museum Budimpešta
1999. - Midnight Walkers & City Sleepers, Gallery W 139, Amsterdam
1999. - Rezonancie 99, Bratislava
1999. - Tell me more, Laafeld, Austrija
1999. - Art in the City III, Kunsthaus Bregenz, Austrija
1999. - Your shadow on my wall, Kluže, Slovenija
1999. - Farniente, Maison de la Culture, Amiens, Francuska
1999. - After the Wall, Moderna Museet, Stockholm
1999. - Public domain, Treći austrijski trijenale fotografije, Graz, Austrija
2000. - Celje Povečava/Celje Blow up, Celje
2000. - Što, kako i za koga, Dom HDLU, Zagreb
2000. - Zagorski bijenale, Krapina

2000. - Mala zemlja za veliki odmor, ŠKUC, Ljubljana
2000. - Crossing Over Stories, Wexner Center, Columbus, Ohio
2001. - Body and the East, Exit Art, New York
2001. - Devoler, Institut d'art contemporain, Lyon
2001. - What, How & for Whom, WUK Kunsthalle Exnergasse, Beč
2001. - Devenirs, National Gallery, Tirana
2001. - Ispričati priču, Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb
2001. - P.M. 20 godina, HDLU, Zagreb
2001. - Konverzacija, Muzej suvremene umjetnosti, Beograd
2001. - Marking the Territory, Irish Museum of Modern Art, Dublin
2002. - "Making Nature", Nikolaj Center for Contemporary Art, Kopenhagen
2002. - Broadcasting, Tehnički muzej, Zagreb
2002 - "Making Nature", Haus am Waldsee, Berlin
2002 - Misfits / Neprilagođeni, Art Moscow, Moscow
2002 - Devenirs, Dom HDLU, Zagreb; Mestna Galerija, Ljubljana
2002 - "Making Nature", Atelier Augarten, Vienna
2002 - Misfits/ Neprilagođeni, Museum of Contemporary Art, Skopje
2002 - Lokalno & Globalno, Muzej grada Koprivnica
2002 - Helle Nächte, Cinema performance event, Stadtkino/Kunsthale Basel
2002 - Međunarodna izložba fotografije, Umjetnički paviljon, Zagreb
2002 - Here Tomorrow, Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb
2002 - Misfits, Künstlerhaus Bethanien, Berlin
2003. - "Promenon nous", Galerie Commune, Tourcoing
2003. - Farniente, Frac Languedoc Rousillon, Montpellier
2003. - Kyoto bijenale, Kyoto
2003. - Carte Blanche, Performance event, Tanzquartier, Beč
2004. - East-West, performans i 14-dnevni simpozij, Tanzquartier, Beč
2004. - U prvom licu, HDLU, Zagreb
2004. - 4th Performace Art Festival, Osijek
2004. - Double Check, Galerija sodobne umetnosti, Celje, Slovenija
2004. - Prvi kongres arhitekata, Zadar
2004. - U prvom licu, Hrvatsko društvo likovnih umjetnika, Zagreb
2004. - De ma fenetre, Ecole Nationale Superieure des Beaux Arts, Pariz
2005. - Double Check, Camera Austria, Kunsthhaus, Graz

2005. - Insert – retrospektiva hrvatske video umjetnosti, MSU, Zagreb
- 2006./2007. - Renegades, 25 Years of Performance at Exit Art, Exit Art, New York
2007. - Akademija kao laboratorij, Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu
2008. - Priroda i društvo, Etnografski muzej, Dubrovnik / Gliptoteka Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb
2008. - Konceptualna umjetnost, Hrvatsko društvo likovnih umjetnika, Zagreb
2009. - 43. zagrebački salon, Zagreb
2009. - Arbeiter verlassen die Arbeitsstätte/Workers Leaving the Workplace, Galerie für Zeitgenössische Kunst, Leipzig
2010. - Robotnicy opuszczaja miejsca pracy/Muzeum Sztuki, Lodz
2012. - The sixth of the Earth: Ecologies of the images, MUSAC – Muzej suvremene umjetnosti, Leon, Španjolska
2012. - Print/Out: 20 Years in Print, The Museum of Modern Art (MoMA), New York
2012. - Ein Sechstel der Erde - Über die Beziehung des Bildes zur Welt - ZKM | Zentrum für Kunst und Medientechnologie Karlsruhe, Karlsruhe
2013. - Mutacije kreativnih varijabli, Umjetnost i znanost, Sveučilište u Zagrebu
- 2013./2014. - Aerodrom, Serija akcija, javni prostori grada Zagreba
2015. - INTERACADEMIA, međunarodna likovna izložba, Mostar
2016. - Projekt Ilica: Q'art, Umjetnost u zajednici, Public Art, kolaborativni umjetnički projekt u javnom prostoru
2017. - *Projekt Ilica: Q'art*, Umjetnost u zajednici, Public Art, kolaborativni umjetnički projekt u javnom prostoru
2018. - *Projekt Ilica: Q'art*, Umjetnost u zajednici, Public Art, kolaborativni umjetnički projekt u javnom prostoru
2018. - Through a Forest Wilderness, Nikolskoer Landpartie, Berlin
2019. - *Projekt Ilica: Q'art*, Umjetnost u zajednici, Public Art, kolaborativni umjetnički projekt u javnom prostoru
2020. - Projekt Ilica: Q'art, Umjetnost u zajednici, Public Art, kolaborativni umjetnički projekt u javnom prostoru
2021. - Spoznaja! Otpor! Reakcija! Performans in politika v devetdesetih letih v jugoslovanskem kontekstu, Muzej sodobne umetnosti Metelkova, Ljubljana
2021. - Društveni procesi, Galerija Ilica, Zagreb
2021. - Projekt Ilica: Q'art, Umjetnost u zajednici, Public Art, kolaborativni umjetnički projekt u javnom prostoru

2021. - Beyond Art Groups – The New Art Apparatus, Galerija P74, Ljubljana

Festivali (izbor):

- Animafest Zagreb 2017, Festival animiranog filma Zagreb, Hrvatska
- New Chitose Airport Animation Festival 2017, Hokkaido, Japan
- Bucheon Međunarodni Festival Animacije 2017, Bucheon, Južna Koreja
- Chicago Međunarodni Film Festival 2017, Chicago, SAD
- Taichung Međunarodni festival animiranog filma 2017, Taichung, Tajvan
- Balkanima 2017, Beograd, Srbija
- Ottawa Međunarodni festival animiranog filma 2017, Ottawa, Kanada
- Fantoche Međunarodni festival animiranog filma 2017, Baden, Švicarska
- Dani hrvatskog filma 2018, Zagreb, Hrvatska
- Međunarodni Festival kratkometražnih animiranih filmova 2018, Rouanne, Francuska
- Solothurner Filmtage Festival 2018, Solothurn, Švicarska

Bibliografija (izbor):

1992. - Davor Matičević, katalog EgoEast, Zagreb
1994. - Zelimir Koščević, katalog Zentrum Zagreb, Duisburg
1994. - Tihomir Milovac, katalog EgoEast, Museum of Contemporary Art, Zagreb
1994. - Matthew Remsky, katalog SAMIS, Šternberk, Češka
1995. - Darko Šimičić, katalog Word & Images, SCCA, Zagreb
1995. - Darko Šimičić, katalog Reality, Alegria, Reliquiem, Ambiguity, Prag
1997. - Werner Fenz, Die Kunst des Sonntagsspaziergangs, Lichtungen, no.72
1998. - Nada Beroš, PressArt, no. 232, str. 49
1998. - Flash Art International, News, Weekend Art, January-February, str. 52
1998. - Nada Beroš, Od ezoteričnosti na Gorgona do dematerijalizacijata na Weekend Art, Golemato staklo, p. 72-77, Makedonija
1998. - Nada Beroš, Aica catalogue: Transition: Changing Society and Art, Tokyo, str. 98-100
1999. - Marina Gržinić: Body and the East, Flash Art, Italian edition, February/March, str. 116
1999. - Ami Barak, katalog Weekend Art Hallelujah the Hill, Frac Languedoc Roussillon, Montpellier
1999. - Marina Gržinić: Weekend Art, Flash Art International, no. 206, May/June, str. 101

1999. - The Art of Walking: NU (Siksi/Indeks), The Nordic Art Review, no. 1/99
1999. - Franciska Zoloym, katalog Rondo, Ludwig Museum Budapest
1999. - David Elliott, katalog After the Wall, volume I, str. 33
- Nada Beroš, katalog After the Wall, volume II, str. 227
1999. - Werner Fenz, katalog Public domain, Graz
2000. - David G. Torres, katalog Vida Politica, Barcelona
2000. - Thierry Davilla: Walking Man in the Art of the XXth Century, catalogue Musee Picasso Antibes, Antibes
- Marina Gržinić, knjiga Future Perspectives: Gallery (Dante) Marino Cettina
- Nada Beroš, Melancholy of Weekend Art in pre-political times, Život umjetnosti, p. 22-31, nr. 63
2001. - Amei Wallach: Making Art From Splited Memories of War, December 16. 2001, str. 41, The New York Times
- Barbara Lehmann, Das Theater nach der Katastrophe, Die Zeit, 4. 1. 2002.
2002. - Kristine Kern, Kunstig Natur, Politikken, Kopenhagen, 26. 1. 2002
- Stefan Musil, Making Nature, Die Presse, Vienna, 8. 5. 2002, str. 30
- Roxana Marcoci, Here Tomorrow, katalog, Zagreb, 2002.
- Nada Beroš: Weekend Art: Hallelujah the Hill, Primary Documents, A sourcebook for Eastern and Central European Art since the 1950s, The Museum of Modern Art, New York, 2002, str. 192 - 195
- Tihomir Milovac, The Misfits!, catalogue Misfits, MSU Zagreb, str. 13-14
- Nada Beroš, Art has become a side issue at last!, catalogue Misfits, MSU Zagreb, str. 37-44
- Weekend Art: Hallelujah the Hill, Circles - Individuelle Sozialisation und Netzwerkarbeit in der zeitgenossischen Kunst, ZKM Karlsruhe /Revolver Frankfurt, str. 316-321
2003. - Katrin Bettina Müller, Die mit den Kühen reden, Taz, 11. 1. 2003, str. 25
- Claudia Wahjudi, The Misfits, Kunstforum, January 2003, str. 270-272
- Nada Beroš, Akcionizam opuštanja, Up & underground, str. 18-13, Zagreb
- Weekend Art, Diatext vol.8 – Slowness, str. 066 - 057, Kyoto
- Carol Kino, Croatian Modern, Art in America, June 2003, str. 62-69

2004. - Srećko Pulig, Intervju: A. Battista Ilić, Slobodna Dalmacija, 2/5/2004, str. 8
- Ivana Mance, Poklapanje u sferi odgovornosti, Frakcija - Magazin za izvedbene umjetnosti, br. 30/31, Zagreb
2005. - Bruno Lokotar, Osoba s pogledom: Aleksandar Battista Ilić - Časopis kao kolektivno umjetničko djelo, Vijenac, br. 294, 9/6/2005, Zagreb
2006. - Miško Šuvaković, Pojmovnik suvremene umjetnosti, Horetzky, Zagreb; Vlees & Beton, Gent, str. 155, 262, 469, 550, 674
2006. - Clare Pritchard, Performative Practices in Process: Transitional Tactics in Central and Eastern European Actions, PhD, Goldsmiths College, University of London, London
2007. - Nada Beroš i Tihomir Milovac, Zbirke u pokretu: Postav novog Muzeja suvremene umjetnosti, Jutarnji list, 28/04/2009
2007. - Miško Šuvaković: Umjetnost u doba kulture, Pitanja o novoj konceptualnoj umjetnosti - Konceptualna umjetnost, Muzej suvremene umjetnosti, Novi Sad, str. 772, 777
2008. - Silva Kalčić: Priroda i društvo - katalog, Etnografski muzej, Dubrovnik / Gliptoteka HAZU, Zagreb
2009. - Nada Beroš: Tri projekcije na tri tijela - katalog 43. zagrebačkog salona, Zagreb
2010. - 2021. - oko 100 tekstova o umjetničkim projektima i filmovima u međunarodnim i domaćim stručnim časopisima, tjednicima i dnevnom tisku.

Značajna priznanja ili nagrada za umjetnički rad:

Za kratki animirani film „Airport“, 2017. (10:35) (koautor, scenarist i supervizor).

Švicarsko-hrvatska koprodukcija.

Produkcija: Schick productions (CH), Ruedi Schick

Ko-produkcija: Kinorama (HR), Ankica Jurić Tilić

Režija i animacija: Michaela Muller, Koautor: Aleksandar Battista Ilić

Scenarij: Michaela Muller, Aleksandar Battista Ilić

Kompozitor i zvuk: Hrvoje Štefotić,

Supervizor: Aleksandar Battista Ilić

- Dani hrvatskog filma 2018, Zagreb, Hrvatska - najbolja manjinska koprodukcija
- Međunarodni Festival kratkometražnih animiranih filmova 2018, Rouanne, Francuska - Posebno priznanje žirija
- Solothurner Filmtage Festival 2018, Solothurn, Švicarska - Nagrada publike
- New Chitose Airport Animation Festival 2017, Hokkaido, Japan - Posebno priznanje žirija
- Bucheon Međunarodni Festival Animacije 2017, Bucheon, Južna Koreja - Nagrada DHL Diversity
- Chicago Međunarodni Film Festival 2017, Chicago, SAD - Nagrada Silver Hugo
- Taichung Međunarodni festival animiranog filma 2017, Taichung, Tajvan - Nagrada žirija
- Balkanima 2017, Beograd, Srbija - nagrada Posebno priznanje
- Ottawa Međunarodni festival animiranog filma 2017, Ottawa, Kanada - Nagrada za zvuk
- Fantoche Međunarodni festival animiranog filma 2017, Baden, Švicarska - nagrada za najbolji švicarski film u natjecateljskom programu švicarskog filma

Nagrade na nacionalnom umjetničkom festivalu

- Švicarska filmska nagrada 2018., Zurich, Švicarska – „Airport” - najbolji animirani film
- Animafest Zagreb 2017., Festival animiranog filma Zagreb, Hrvatska - Natjecanje hrvatskog filma, „Airport” nagrada Posebno priznanje za najbolju manjinsku hrvatsku koprodukciju

Nagrade i priznanja za rad u nastavi

- 2013. dobitnik je Posebnog priznanja Rektora za dugogodišnji predani rad u području promicanja kulture kvalitete, kreativnosti i e-učenja , Sveučilište u Zagrebu
- 2015. dobitnik nagrade za kreativni i inovativni edukacijski program 'Kreativni laboratorij' (koautor), 8. dani kreativnosti i inovativnosti